

Folkbokföringen i framtiden

Sammanfattning

I betänkandet behandlar utskottet proposition 2012/13:120 Folkbokföringen i framtiden och fyra motioner som väckts med anledning av propositionen.

I propositionen föreslås att folkbokföring inte längre ska ske i en församling inom Svenska kyrkan utan i en kommun. Samtidigt införs en distriktsindelning som ska motsvara församlingsindelningen som den såg ut den 31 december 1999. Folkbokföring ska inte ske i distriktet, men uppgiften om distrikt ska registreras i folkbokföringsdatabasen och aviseras ut och kunna användas som om en person var folkbokförd i distriktet. En enhetlig begravningsavgift införs för den begravningsverksamhet som bedrivs av huvudmännen inom Svenska kyrkan. Regeringen avser att utreda hur även avgifterna för begravningsverksamheten i Stockholms och Tranås kommuner kan inlemmas i systemet med en enhetlig begravningsavgift.

Som en följd av en allmän översyn av folkbokföringslagen (1991:481) lämnas en rad ytterligare förslag. Ändringarna rör förutsättningarna för att folkbokföras i landet, var olika personer ska vara folkbokförda och olika frågor om anmälningsförfarandet. Det föreslås också att den särskilda straffbestämmelsen i folkbokföringslagen ska upphävas.

Beträffande folkbokföring av barn föreslås att vårdnadshavare som är överens ska kunna välja var ett barn som bor ungefär lika mycket hos dem båda ska anses vara bosatt. Vid gemensam vårdnad ska en vårdnadshavare ha rätt att ensam överklaga ett beslut om barnets folkbokföring.

Som en anpassning till rörlighetsdirektivet lämnas förslag som innebär att en person som flyttar till Sverige från utlandet ska anmäla inflyttningen inom en vecka efter det att han eller hon har vistats här i tre månader.

Folkbokföringsutredningens förslag om att införa en uppgift om skyddsbehov i folkbokföringsdatabasen och förstärka sekretessen i ärenden om kvarskrivning bereds för närvarande inom Regeringskansliet. Resultatet kommer att redovisas inom kort.

Förslagen om att utmönstra församling ur folkbokföringen och införa en enhetlig begravningsavgift föreslås träda i kraft den 1 januari 2016. Den anmälningfrist som införs vid inflyttning från utlandet föreslås träda i kraft den 1 juli 2013. Övriga författningsändringar föreslås träda i kraft den 1 januari 2014.

I betänkandet finns tio reservationer (S, MP, V, SD) och ett särskilt yttrande (S, MP).

Innehållsförteckning

Sammanfattning	1
Utskottets förslag till riksdagsbeslut	5
Redogörelse för ärendet	7
Ärendet och dess beredning	7
Propositionens huvudsakliga innehåll	7
Utskottets överväganden	9
Folkbokföring på fastighet, lägenhet och kommun	9
Propositionen	9
Motionerna	10
Utskottets ställningstagande	10
Hanteringen av begravningsavgifterna	12
Propositionen	12
Motionerna	13
Utskottets ställningstagande	13
Avregistrering från folkbokföringen	15
Propositionen	15
Motionerna	15
Utskottets ställningstagande	16
Personer som bor på äldreboenden	17
Propositionen	17
Motionen	17
Utskottets ställningstagande	18
Barn som bor lika mycket hos båda sina föräldrar	18
Propositionen	18
Motionen	19
Utskottets ställningstagande	19
Skyddade personuppgifter	20
Folkbokföringsutredningen	20
Propositionen	21
Motionerna	21
Justitiekammarens yttrande	22
Utskottets ställningstagande	22
Propositionen i övrigt	24
Propositionen	24
Utskottets ställningstagande	24
Reservationer	25
1. Avslag på propositionen i de delar som innebär att folkbokföring inte längre ska ske i församling, punkt 1 (SD)	25
2. Folkbokföring på fastighet, lägenhet och i kommun, punkt 2 (S, MP)	26
3. Folkbokföring på fastighet, lägenhet och i kommun, punkt 2 (SD)	27
4. Hanteringen av begravningsavgifterna, punkt 3 (S)	27
5. Avregistrering från folkbokföringen, punkt 4 (SD)	28
6. Personer som bor på äldreboenden, punkt 5 (SD)	29
7. Barn som bor lika mycket hos båda sina föräldrar, punkt 6 (V)	30

8. Skyddade personuppgifter, punkt 7 (S, MP, V)	31
9. Lagförslagen, punkt 9 (S)	32
10. Lagförslagen, punkt 9 (SD)	32
Särskilt yttrande	34
Barn som bor lika mycket hos båda sina föräldrar, punkt 6 (S, MP)	34
<i>Bilaga 1</i>	
Förteckning över behandlade förslag	35
Propositionen	35
Följdmotionerna	35
<i>Bilaga 2</i>	
Regeringens lagförslag	37
<i>Bilaga 3</i>	
Reservanternas lagförslag	63
<i>Bilaga 4</i>	
Justitieutskottets yttrande	67

Utskottets förslag till riksdagsbeslut

1. **Avslag på propositionen i de delar som innebär att folkbokföring inte längre ska ske i församling**

Riksdagen avslår motion

2012/13:Sk11 av Thoralf Alfsson (SD) yrkande 1 i denna del.

Reservation 1 (SD)

2. **Folkbokföring på fastighet, lägenhet och i kommun**

Riksdagen godtar regeringens förslag om att folkbokföring ska ske i kommun och inte i församling och om distrikt inom folkbokföringen. Därmed bifaller riksdagen proposition 2012/13:120 punkterna 2–6, alla i denna del, och avslår motionerna

2012/13:Sk10 av Leif Jakobsson m.fl. (S) yrkandena 1–3 och

2012/13:Sk11 av Thoralf Alfsson (SD) yrkande 5.

Reservation 2 (S, MP)

Reservation 3 (SD)

3. **Hanteringen av begravningsavgifterna**

Riksdagen godtar regeringens förslag om hanteringen av begravningsavgifterna. Därmed bifaller riksdagen proposition 2012/13:120 punkterna 1, 3 och 7, alla i denna del, och avslår motion

2012/13:Sk10 av Leif Jakobsson m.fl. (S) yrkandena 4 i denna del, 5 och 6.

Reservation 4 (S)

4. **Avregistrering från folkbokföringen**

Riksdagen godtar regeringens förslag om avregistrering från folkbokföringen. Därmed bifaller riksdagen proposition 2012/13:120 punkt 4 i denna del och avslår motion

2012/13:Sk11 av Thoralf Alfsson (SD) yrkandena 2 och 3.

Reservation 5 (SD)

5. **Personer som bor på äldreboenden**

Riksdagen godtar regeringens förslag om folkbokföring av personer som bor på äldreboenden. Därmed bifaller riksdagen proposition 2012/13:120 punkt 4 i denna del och avslår motion

2012/13:Sk11 av Thoralf Alfsson (SD) yrkande 4.

Reservation 6 (SD)

6. **Barn som bor lika mycket hos båda sina föräldrar**

Riksdagen godtar regeringens förslag om folkbokföring av barn som bor lika mycket hos båda sina föräldrar. Därmed bifaller riksdagen proposition 2012/13:120 punkt 4 i denna del och avslår motion

2012/13:Sk9 av Jacob Johnson m.fl. (V) yrkande 1.

Reservation 7 (V)

7. Skyddade personuppgifter

Riksdagen avslår motionerna

2012/13:Sk9 av Jacob Johnson m.fl. (V) yrkande 2 och

2012/13:Sk10 av Leif Jakobsson m.fl. (S) yrkande 7.

Reservation 8 (S, MP, V)

8. Propositionen i övrigt

Riksdagen godtar regeringens förslag i övrigt. Därmed bifaller riksdagen proposition 2012/13:120 punkt 4 i denna del.

9. Lagförslagen

Riksdagen antar regeringens förslag till

1. lag om ändring i lagen (1965:269) med särskilda bestämmelser om kommuns och annan menighets utdebitering av skatt, m.m.,

2. lag om ändring i fastighetsbildningslagen (1970:988),

3. lag om ändring i begravningslagen (1990:1144),

4. lag om ändring i folkbokföringslagen (1991:481),

5. lag om ändring i lagen (1998:527) om det statliga personadressregistret,

6. lag om ändring i lagen (2001:182) om behandling av personuppgifter i Skatteverkets folkbokföringsverksamhet,

7. lag om ändring i skatteförfarandelagen (2011:1244).

Därmed bifaller riksdagen proposition 2012/13:120 punkterna 1–7, alla i denna del, och avslår motionerna

2012/13:Sk10 av Leif Jakobsson m.fl. (S) yrkande 4 i denna del och

2012/13:Sk11 av Thoralf Alfsson (SD) yrkande 1 i denna del.

Reservation 9 (S) – villkorad

Reservation 10 (SD) – villkorad

Stockholm den 16 maj 2013

På skatteutskottets vägnar

Henrik von Sydow

Följande ledamöter har deltagit i beslutet: Henrik von Sydow (M), Leif Jakobsson (S), Ulf Berg (M), Hannah Bergstedt (S), Lena Asplund (M), Christina Oskarsson (S), Hans Olsson (S), Gunnar Andrén (FP), Peter Persson (S), Karin Nilsson (C), Anders Karlsson (S), Maria Abrahamsson (M), Mats Pertoft (MP), Lars Gustafsson (KD), Thoralf Alfsson (SD), Jacob Johnson (V) och Lars Beckman (M).

Redogörelse för ärendet

Ärendet och dess beredning

I betänkandet behandlar utskottet proposition 2012/13:120 Folkbokföringen i framtiden och fyra motioner som väckts med anledning av propositionen. Regeringens och motionärernas förslag till riksdagsbeslut framgår av bilaga 1. Regeringens lagförslag redovisas i bilaga 2. De lagförslag som läggs fram av reservanterna redovisas i bilaga 3.

Justitieukskottet har lämnat yttrande 2012/13:JuU8y som behandlar frågor om skyddet för personuppgifter (se bilaga 4).

Propositionens huvudsakliga innehåll

I propositionen föreslås att folkbokföring inte längre ska ske i en församling inom Svenska kyrkan utan i en kommun.

I propositionen föreslås även att det ska införas en ny indelning i folkbokföringsdatabasen, med den övergripande benämningen distrikt, som ska motsvara församlingsindelningen som den såg ut den 31 december 1999. Distriktsindelningen ska vara stabil, dvs. den kommer inte att ändras i framtiden, och den behöver inte vara beroende av vare sig fastighets- eller kommungränser. Regeringen avser att inhämta förslag om benämningen på de olika distrikten och därefter besluta om distriktens namn. En utgångspunkt för namnsättningen bör vara benämningen på de församlingar som fanns den 31 december 1999.

Vilket distrikt en person tillhör får bestämmas med utgångspunkt i personens belägenhetsadress. Lantmäteriet, som kommer att få redovisa uppgiften om till vilket distrikt en belägenhetsadress hör, får ansvar för att förse Skatteverket med uppgifter om distriktstillhörighet. Folkbokföring ska inte ske i distrikten. Uppgiften om distrikt ska dock registreras i folkbokföringsdatabasen och kan därför aviseras ut och användas på motsvarande sätt som om en person var folkbokförd i distriktet.

Att folkbokföring inte längre kommer att ske i territoriell församling inom Svenska kyrkan får konsekvenser främst för Svenska kyrkan och för hanteringen av begravningsavgifterna. När det gäller begravningsavgifterna lämnas därför förslag som innebär att en enhetlig avgiftssats ska gälla för den begravningsverksamhet som bedrivs av huvudmännen inom Svenska kyrkan. Avgiftssatsen ska beräknas på samma sätt som i dag genom att kostnaderna för begravningsverksamheten divideras med beskattningsunderlaget. I stället för att göra detta för varje församling för sig föreslås att Kammarkollegiet får i uppgift att med beaktande av samtliga huvudmäns kostnader fastställa en enhetlig avgiftssats. Stockholms och Tranås kommuner, som är huvudmän för begravningsverksamheten inom sina förvaltnings-

områden, omfattas inte av förslaget. Regeringen avser dock att utreda hur även avgifterna för begravningsverksamheten i Stockholms och Tranås kommuner kan inlemmas i systemet med en enhetlig begravningsavgiftssats.

När det gäller folkbokföring av barn lämnas förslag i propositionen som innebär att om vårdnadshavarna är överens ska de själva kunna välja var ett barn som bor ungefär lika mycket hos dem båda ska anses vara bosatt. Vidare föreslås att vid gemensam vårdnad ska en vårdnadshavare ha rätt att ensam överklaga ett beslut om barnets folkbokföring.

Som en anpassning till Europaparlamentets och rådets direktiv 2004/38/EG av den 29 april 2004 om unionsmedborgares och deras familjemedlemmars rätt att fritt röra sig och uppehålla sig inom medlemsstaternas territorier, det s.k. rörlighetsdirektivet, lämnas förslag som innebär att en person som flyttar till Sverige från utlandet ska anmäla inflyttningen inom en vecka efter det att han eller hon har vistats här i tre månader.

Därutöver lämnas ett flertal förslag till ändringar av bestämmelser i folkbokföringslagen (1991:481) till följd av en allmän översyn av lagen. Ändringarna rör bland annat förutsättningarna för att folkbokföras i landet, var olika personer ska vara folkbokförda och olika frågor om anmälningsförfarandet. Det föreslås också att den särskilda straffbestämmelsen i folkbokföringslagen ska upphävas.

Nödvändiga författningsändringar med anledning av förslaget att utmönstra församling ur folkbokföringen och förslaget om en enhetlig begravningsavgift föreslås träda i kraft den 1 januari 2016. Den anmälningsfrist som införs vid inflyttning från utlandet föreslås träda i kraft den 1 juli 2013 medan övriga författningsändringar föreslås träda i kraft den 1 januari 2014.

Folkbokföringsutredningens förslag om att införa en uppgift om skyddsbehov i folkbokföringsdatabasen och förstärka sekretessen i ärenden om kvarskrivning bereds för närvarande inom Regeringskansliet. Resultatet kommer att redovisas inom kort.

Utskottets överväganden

Folkbokföring på fastighet, lägenhet och kommun

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår ett motionsförslag om att propositionen ska avslås i de delar som innebär att folkbokföring inte längre ska ske i församling inom den Svenska kyrkan.

Riksdagen bifaller regeringens förslag om att folkbokföring ska ske i kommun och inte i församling och om en ny distriktsindelning som ska motsvara församlingsindelningen den 31 december 1999 och ligga till grund för uppgift om distriktsstillhörighet i folkbokföringen. Riksdagen avslår motionsförslag om den nya distriktsindelningens utformning.

Jämför reservationerna 1 (SD), 2 (S, MP) och 3 (SD).

Propositionen

Regeringen föreslår att folkbokföring inte längre ska ske i territoriell församling inom Svenska kyrkan. I stället ska folkbokföring ske på fastighet, eventuell lägenhet och i kommun.

Vidare ska en ny indelning, benämnd distrikt, införas i folkbokföringsdatabasen. Indelningen ska motsvara församlingsindelningen som den såg ut den 31 december 1999. Distriktsindelningen ska vara stabil såtillvida att den inte kommer att ändras i framtiden. Distriktsgränserna behöver inte följa vare sig fastighets- eller kommungränser.

Folkbokföring ska inte ske i distrikt. Uppgiften om inom vilket distrikt en enskild är bosatt ska dock registreras i folkbokföringsdatabasen och i det statliga personadressregistret (SPAR). Därigenom kommer uppgiften om distrikt att kunna aviseras ut och användas som om personen var folkbokförd i distriktet.

Den gällande församlingsindelningen blir fortsättningsvis en intern fråga för Svenska kyrkan. Svenska kyrkans redovisning av församlingsindelningen underlättas om kyrkan får tillgång till Lantmäteriets uppgifter om den nuvarande församlingsindelningen och om samtliga adresskoordinater i elektronisk form. Lantmäteriet bör inte längre ha ansvar för att fortlöpande redovisa den gällande församlingsindelningen.

Lantmäteriet bör få ansvar för att redovisa församlingsindelningen per den 31 december 1999, som kommer att motsvara den distriktsindelning som ska registreras på individnivå i folkbokföringsdatabasen. Riksantikvarieämbetet bör, i samråd med Svenska kyrkan och Lantmäteriet, få i uppdrag att kvalitetssäkra den frysta indelning som distriktet kommer att utgöras av. Vidare bör Lantmäteriet få i uppdrag att i samråd med Skatte-

verket, Statistiska centralbyrån, Svenska kyrkan, Riksantikvarieämbetet, Riksarkivet, Institutet för språk och folkminnen, Sveriges Kommuner och Landsting och Sveriges Hembygdsförbund lämna förslag om benämningen på de olika distrikten. En utgångspunkt för namnsättningen bör vara benämningen på de församlingar som fanns den 31 december 1999. Regeringen ska besluta om distriktens namn med beaktande av de förslag som lämnas.

I förordningsform kommer att klargöras att en persons registrering i distrikt bestäms med utgångspunkt i hans eller hennes belägenhetsadress.

Vidare föreslås att församlingar inte längre ska ta någon del i fastighetsbildningsprocessen och att det i folkbokföringslagen ska anges att den kommun där en person är folkbokförd är hans eller hennes folkbokföringsort och att den kommun där ett nyfött barn folkbokförs är hans eller hennes födelsehemort.

Motionerna

I kommittémotion 2012/13:Sk10 av Leif Jakobsson m.fl. (S) yrkandena 1–3 begärs ett tillkännagivande om att den nya distriktsindelningen så långt möjligt ska motsvara församlingsindelningen och namnges utifrån denna. Med distriktet kan sambandet med den historiska indelningen i församlingar och socknar och den långa serien av källor för lokalhistorisk forskning kring församlingarnas och socknarnas namn bevaras så att även framtida släkt- och hembygdsforskare kan följa en geografisk kontinuitet. Ett fortsatt samråd med Svenska kyrkan i indelnings- och namngivningsfrågan ser motionärerna som en självklarhet. Vidare bör regeringen återkomma till riksdagen med uppgifter om indelning och namngivning före sitt beslut i frågan för att på så sätt stärka det slutgiltiga förslaget legitimitet.

I motion 2012/13:Sk11 av Thoralf Alfsson (SD) yrkandena 1 och 5 avslår motionären förslaget om att folkbokföring inte längre ska ske i församling. Motionären anför att Svenska kyrkan har varit statskyrka i Sverige i ett halvt millennium och att det, ipso facto, ger Svenska kyrkan en särställning. Det innebär också att kyrkan är en stark kulturhistorisk bärare och att denna roll och tradition bör bevaras. Det finns inte heller några uppenbara skäl till att riva upp nuvarande ordning. När det gäller den nya distriktsindelningen föreslår motionären ett tillkännagivande om att möjligheten att återgå till sockenindelningen bör beaktas.

Utskottets ställningstagande

Församlingen har historiskt sett utgjort en relativt stabil indelning av landet. Svenska kyrkan har dock under det dryga decennium som har passerat sedan stat-kyrka-reformen slagit samman församlingar i en omfattning som tidigare aldrig skett. Under denna period har antalet församlingar minskat med omkring 1 000 och uppgår nu till omkring 1 450. Det innebär att församlingen på kort tid har blivit en instabil indelningsgrund och inte längre passar särskilt väl för att ligga till grund för folkbokföringen. Sam-

manslagningarna har också lett till att det finns andra exempel på att indelningen inte längre är lämplig för civil användning, såsom då en församling ligger i flera kommuner.

Det stora antalet ändringar av församlingsindelningen innebär också mycket arbete och kostnader för bl.a. Skatteverket, Lantmäteriet och de kommunala lantmåterimyndigheterna. För Lantmäteriets del ställer det stora krav när det gäller att hålla församlingsgränserna uppdaterade, såväl i kartdatabaserna som i registerkartan och fastighetsregistrets textinformation. Det finns också kvalitetsbrister i Lantmäteriets redovisning av församlingsindelningen som beror på de stora sammanslagningarna. Bristerna i dagens redovisning av församlingsindelningen kan bl.a. få till följd att enskilda betalar fel begravningsavgift eller kyrkoavgift.

En praktisk komplikation som också har betydelse är att sammanslagningarna av församlingarna leder till att församlingsnamnen blir allt längre eftersom namnen på församlingar som ingår i sammanslagningen ofta kommer att ingå i det nya församlingsnamnet. I datatekniska sammanhang kan detta bli ett problem då olika digitala register inte klarar av att ta emot ett tillräckligt stort antal tecken. Det kan även ställa till praktiska problem om dessa namn t.ex. ska anges i pass och andra bevis eller utdrag.

Principiella invändningar kan också riktas mot att landets civila befolkningsregistrering sker utifrån ett trossamfunds interna indelning i organisatoriska enheter. En stor andel av Sveriges befolkning tillhör dessutom inte Svenska kyrkan. Dessa personer kan uppleva att det är svårbegripligt och rent av stötande att bli folkbokförda på en geografisk enhet som beslutats av Svenska kyrkan i syfte att tillgodose kyrkans behov av en effektiv verksamhetsindelning.

Utskottet delar regeringens bedömning att de skäl som talar emot att låta Svenska kyrkans församlingsindelning ligga till grund för folkbokföringen är så starka att folkbokföringen i framtiden inte bör ske i församling. Behovet av att kunna koppla en person till ett område som är större än en fastighet gör att folkbokföring, förutom på fastighet och lägenhet, också bör ske i kommun.

Det finns ett allmänt intresse av att uppgifter om den historiska indelning av riket som har funnits genom församlingsindelningen bevaras och hålls lätt tillgängliga. Såväl kulturella och historiska skäl som statistik- och forskningsändamål omfattas av detta bevarandebeslut. För att det immateriella kulturarvet ska bevaras är det väsentligt att åstadkomma en ordning genom vilken den historiska indelningen också kommer till fortsatt användning i samhället. En sådan ordning kan knappast skapas på något annat sätt än genom folkbokföringen. Mot bakgrund av den månghundraåriga traditionen att utgå från församlingen i folkbokföringen är det naturligt att den gällande församlingsindelningen i folkbokföringen ersätts av en distriktsindelning som utgår från den församlingsindelning som gällde i

samband med stat-kyrka-reformen. Den indelningen motsvarar dessutom i stort sett sockengränserna, vilket har stora fördelar sett ur ett kulturarvsperspektiv.

Utskottet instämmer i regeringens bedömning att det bör införas en ny, stabil distriktsindelning i folkbokföringen och att denna bör utgå från församlingsindelningen den 31 december 1999.

I motionerna begärs tillkännagivanden som gäller namnen på den nya distrikten och förfarandet när distriktsindelningen beslutas. Av propositionen framgår att regeringens har för avsikt att ge Riksantikvarieämbetet i uppdrag att i samråd med Svenska kyrkan och Lantmäteriet kvalitetssäkra den territoriella församlingsindelning som gällde den 31 december 1999. Vidare avser regeringen att ge Lantmäteriet i uppdrag att, i samråd med Skatteverket, Statistiska centralbyrån, Svenska kyrkan, Riksantikvarieämbetet, Riksarkivet, Institutet för språk och folkminnen, Sveriges Kommuner och Landsting och Sveriges Hembygdsförbund, lämna förslag om de enskilda distriktens namn. En utgångspunkt för namnsättningen ska vara benämningen på de församlingar som fanns den 31 december 1999. Regeringen ska sedan besluta om distriktens namn med beaktande av de förslag som lämnas.

Utskottet anser att det förfarande som regeringen planerar väl tillgodoser önskemålen om en bred samhällelig förankring av den nya distriktsindelningen och ser därför inte någon anledning för riksdagen att rikta tillkännagivanden till regeringen om namngivningen eller förfarandet.

Utskottet tillstyrker därmed propositionen i denna del och avstyrker de aktuella motionsyrkandena.

Hanteringen av begravningsavgifterna

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen bifaller regeringens förslag om en enhetlig begravningsavgift för den begravningsverksamhet som bedrivs av huvudmännen inom Svenska kyrkan och avslår motionsförslag om avslag, utredning och nytt förslag.

Jämför reservation 4 (S).

Propositionen

Ett beslut om att folkbokföring ska ske i kommun och inte i församling gör att hanteringen av begravningsavgifter måste förändras. Dagens system bygger på att en person kan hänföras till en församling när begravningsavgift påförs. Det är Kammarkollegiet som bestämmer avgiftssatserna.

Regeringen föreslår att Kammarkollegiet ska besluta om en enhetlig avgiftssats för hela den begravningsverksamhet som bedrivs under Svenska kyrkans huvudmannaskap. Avgiftssatsen ska beräknas på samma sätt som i

dag genom att kostnaderna för begravningsverksamheten jämförs med den beskattningsbara inkomsten för dem som bor inom begravningshuvudmannens förvaltningsområde. Församlingarna och de kyrkliga samfälligheterna ska redovisa sina kostnader till Svenska kyrkan centralt, som i sin tur ska underrätta Kammarkollegiet om dessa kostnader. Kammarkollegiet ska sedan lägga samman kostnaderna och jämföra dessa med den totala beskattningsbara inkomsten för de personer som omfattas av avgiftssatsen. Kvoten utgör den avgiftssats som Kammarkollegiet ska fastställa. Kammarkollegiet ska underrätta Skatteverket om avgiftssatsen och om respektive huvudmans andel av kostnaderna. Skatteverkets utbetalning av uppburna avgifter till huvudmännen ska ske utifrån vars och ens andel av de totala kostnaderna för begravningsverksamheten i enlighet med de uppgifter som Kammarkollegiet har lämnat. I de fall en kommun är huvudman för begravningsverksamheten fastställer dock kommunen avgiftssatsen för dem som är folkbokförda inom kommunen.

Den som är folkbokförd under rubriken utan känd hemvist ska betala begravningsavgiften till den huvudman inom vars förvaltningsområde han eller hon senast var folkbokförd.

Regeringen kommer att utreda hur avgifterna för begravningsverksamheten i Stockholms och Tranås kommuner kan inlemmas i systemet med en enhetlig begravningsavgiftssats.

Begravningsombudets granskning kommer att gälla huvudmannens kostnadsberäkning av sin begravningsverksamhet. Om kostnadsberäkningen avstyrks bör begravningsombudet vara skyldigt att lämna ett eget förslag till kostnadsberäkning till Kammarkollegiet.

Motionerna

I kommittémotion 2012/13:Sk10 av Leif Jakobsson m.fl. (S) yrkandena 4–6 avslår motionärerna förslaget om en enhetlig begravningsavgift och begär ett tillkännagivande om att ett nytt förslag om en enhetlig begravningsavgift ska föregås av en utredning av hur även avgifterna för begravningsverksamheten i Stockholms och Tranås kommuner kan inlemmas i systemet. Motionärerna anför att en övergång till en enhetlig begravningsavgift för hela landet är önskvärd men anser att detta bör ske först då den kan omfatta alla begravningshuvudmän, inklusive Stockholms och Tranås kommuner. I avvaktan på detta bör möjligheten att införa en enhetlig begravningsavgift för varje kommun prövas i samråd med Svenska kyrkan.

Utskottets ställningstagande

Enligt utskottets mening har regeringens förslag om en enhetlig begravningsavgift för den begravningsverksamhet som bedrivs under Svenska kyrkans huvudmannaskap den avgörande fördelen att betalningsskyldiga personer inte behöver hänföras till en viss församling eller kyrklig samfällighet. Härigenom skapas ett system för uttag av begravningsavgift som är

neutralt om man ser till effekten på Svenska kyrkans organisation. Med denna lösning behåller Svenska kyrkan rätten och initiativet att organisera om och förändra sin verksamhet på det sätt man anser bäst. Ett uttryck för detta är också att det inte behövs något mer omfattande informationsutbyte mellan Svenska kyrkan och Skatteverket med denna lösning.

Flera instanser inom Svenska kyrkan har invänt mot att begravningsverksamheten i Stockholms och Tranås kommuner inte ingår i förslaget om en enhetlig avgiftssats och befärar att detta kan inverka negativt på kyrkans verksamhet. Av propositionen framgår att regeringen har för avsikt att utreda hur avgifterna för begravningsverksamheten i Stockholms och Tranås kommuner kan inlemmas i systemet med en enhetlig begravningsavgiftssats.

Utskottet anser att förslaget om en enhetlig avgiftssats inom de områden som hanteras av huvudmännen inom Svenska kyrkan har så stora förtjänster att det bör genomföras. Vidare ser utskottet positivt på att regeringen har för avsikt att utreda hur avgifterna för begravningsverksamheten i Stockholms och Tranås kommuner kan inlemmas i systemet med en enhetlig begravningsavgiftssats. I likhet med motionärerna anser utskottet att det är önskvärt med en enhetlig begravningsavgift i hela landet.

Motionärerna tar upp frågan om en enhetlig avgiftssats i varje kommun. Ett sådant förslag har tidigare lagts fram av Begravningsutredningen. Ett starkt skäl för detta var vikten av att skapa en acceptans för begravningsavgiften hos medlemmarna. Det framstod vidare som ett rimligt önskemål att alla invånare i en kommun skulle kunna förvänta sig en välfungerande begravningsverksamhet till samma kostnad. Förslaget skulle ses som ett första steg mot en ordning med en enda huvudman för begravningsverksamheten i en kommun. Denna inriktning har bedömts innebära ett alltför stort ingrepp i Svenska kyrkans självbestämmande och organisation av begravningsverksamheten. Regeringen har därför valt att inte gå vidare med förslaget. Utskottet delar regeringens bedömning.

Med det anförda och då utskottet även i övrigt delar regeringens bedömning tillstyrker utskottet propositionen i denna del och avstyrker motion Sk10 yrkandena 4–6.

Avregistrering från folkbokföringen

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen bifaller regeringens förslag om bedömningen av frågan om avregistrering när en utlänning som måste ha uppehållstillstånd för att få vistas i landet saknar ett sådant och avslår ett motionsförslag om att personer som saknar uppehållsrätt ska avregistreras.

Riksdagen avslår vidare ett motionsförslag om att tidigare utländska medborgarskap ska redovisas tydligt i folkbokföringen.

Jämför reservation 5 (SD).

Propositionen

Regeringen föreslår att om en utlänning måste ha uppehållstillstånd för att få vistas i landet och saknar ett sådant tillstånd ska detta förhållande särskilt beaktas vid en bedömning av frågan om avregistrering.

Det finns i dag inte några bestämmelser som innebär att en person som har haft uppehållstillstånd ska avregistreras från folkbokföringen på grund av att han eller hon inte längre har tillstånd att uppehålla sig i landet. Frågan är om det finns skäl att införa sådana bestämmelser mot bakgrund av att uppehållstillstånd utgör en förutsättning för folkbokföring. Det skulle göra det ännu tydligare att folkbokföring och möjligheten att omfattas av svenska förmåner är knuten till personer som har rätt att vistas i landet. Som Folkbokföringsutredningen konstaterar är dock regelverket kring uppehållstillstånden komplicerat och det kan uppstå situationer där det är oklart vad som kommer att gälla för en person vars uppehållstillstånd löper ut eller återkallas, eller vars ansökan om uppehållstillstånd avslås. En viktig utgångspunkt för folkbokföringen måste vara att personer inte ska riskera att avregistreras enbart av det skälet att handläggningen av ett ärende om uppehållstillstånd drar ut på tiden eller att det uppstår någon form av missförstånd i ett sådant ärende. I likhet med utredningen anser regeringen att det är svårt att knyta avregistreringen till ett specifikt beslut enligt utlänningslagen (2005:716). Mot denna bakgrund och med beaktande av att det kan finnas andra omständigheter som, trots avsaknad av uppehållstillstånd, innebär att en person fortfarande ska anses vara bosatt i landet, bör det inte ske någon automatisk avregistrering av en person som saknar uppehållstillstånd.

Motionerna

I motion 2012/13:Sk11 av Thoralf Alfsson (SD) yrkandena 2 och 3 anfördes att det är olyckligt att det går att vara folkbokförd trots att uppehållsrätt eller uppehållstillstånd saknas. Motionären begär ett tillkännagivande om att en person som saknar uppehållsrätt eller uppehållstillstånd i landet bör

avregistreras från folkbokföringen. Vidare begärs ett tillkännagivande om att uppgiften om svenska medborgares tidigare utländska medborgarskap ska framgå tydligare i folkbokföringen. I dag redovisas dubbla eller flerdubbla medborgarskap endast för personer med icke-svenskt medborgarskap.

Utskottets ställningstagande

Utskottet delar regeringens bedömning att det inte bör ske någon automatisk avregistrering av en person som saknar uppehållstillstånd. Personer ska inte riskera att avregistreras enbart av det skälet att handläggningen av ett ärende om uppehållstillstånd drar ut på tiden eller att det uppstår någon form av missförstånd i ett sådant ärende. Den regel som regeringen föreslår framstår som välavvägd.

När det gäller motionsförslaget om att svenska medborgares tidigare utländska medborgarskap ska framgå av folkbokföringen finns det anledning att framhålla att de regler som gäller för tillgången till uppgifter i folkbokföringsregistret är resultatet av en avvägning mellan å ena sidan behovet av att ha rationella och effektiva regler och å andra sidan kravet på skydd för sådana uppgifter som kan vara känsliga ur integritetssynpunkt. Uppgift om födelseort och uppgift om inflyttning från utlandet får t.ex. inte användas som sökbegrepp vid sökning i folkbokföringsregistret, och uppgift om medborgarskap får användas som sökbegrepp endast i fråga om medborgarskap i Sverige, Danmark, Norge, Finland eller Island samt i fråga om medborgarskap inom eller utom Europeiska unionen. Vid utlämnande av uppgifter till myndigheter får endast de senast registrerade folkbokföringsuppgifterna lämnas ut och uppgift får inte lämnas om från vilket land inflyttning skett. Utskottet är inte berett att tillstyrka en ändring av dessa regler.

Utskottet tillstyrker propositionen i denna del och avstyrker motion Sk11 yrkandena 2 och 3.

Personer som bor på äldreboenden

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen bifaller regeringens förslag om att den som bor på ett äldreboende ska folkbokföras där. En vistelse på ett äldreboende i en annan kommun än den där personen var eller borde ha varit folkbokförd när han eller hon flyttade till äldreboendet ska dock inte anses leda till ändrad bosättning om vistelsen har beslutats av den kommun där han eller hon var folkbokförd.

Riksdagen avslår ett motionsförslag om att folkbokföring av äldre personer med särskilt boende helst ska beslutas efter att man har hört med den äldre själv.

Jämför reservation 6 (SD).

Propositionen

Regeringen föreslår att den som bor på ett äldreboende ska folkbokföras där i enlighet med bestämmelserna i 7 § folkbokföringslagen. En vistelse på ett äldreboende i en annan kommun än den där personen var eller borde ha varit folkbokförd när han eller hon flyttade till äldreboendet ska dock inte anses leda till ändrad bosättning om vistelsen har beslutats av den kommun där han eller hon var folkbokförd.

Regeringen anför att dagens system, där den enskilde kan välja att vara folkbokförd antingen i äldreboendet eller där han eller hon bodde före flytten, medför att kommunernas ersättningssystem kan utsättas för störningar. För att undvika det måste en person, som av en kommun placerats på ett äldreboende i en annan kommun, vara folkbokförd i den gamla kommunen, medan en person som själv har valt att flytta till ett äldreboende i en annan kommun folkbokförs i den nya kommunen. För att samverka med kommunernas kostnadsfördelning bör därför huvudregeln för folkbokföring i dessa fall vara att en person som bor på ett äldreboende ska vara folkbokförd där. I de fall den kommun där en person är eller borde vara folkbokförd placerar honom eller henne på ett äldreboende i en annan kommun, ska dock vistelsen inte anses leda till ändrad bosättning. En sådan regel uppfyller samtidigt i de flesta fall principerna om att man inte ska kunna välja var man vill vara folkbokförd och att folkbokföring ska ske där en person faktiskt är bosatt.

Motionen

I motion 2012/13:Sk11 av Thoralf Alfsson (SD) yrkande 4 begärs ett tillkännagivande om att folkbokföring av äldre personer med särskilt boende helst ska beslutas efter man har hört med den äldre själv eller i förekom-

mande fall med en anhörig eller god man. För många i den äldre generationen är det viktigt att kunna känna en trygghet när det handlar om vilken församling man är folkbokförd i – inte minst i fråga om gravplats.

Utskottets ställningstagande

Utskottet delar regeringens bedömning att huvudregeln för en person som bor på ett äldreboende bör vara att personen ska folkbokföras där i enlighet med bestämmelserna i 7 § folkbokföringslagen och att det finns skäl att göra ett undantag för de fall då en vistelse på ett äldreboende i en annan kommun än den där personen var eller borde ha varit folkbokförd när han eller hon flyttade till äldreboendet beslutats av den kommun där han eller hon var folkbokförd. Motionsförslaget om att folkbokföring av äldre personer med särskilt boende helst ska beslutas efter att man har hört med den äldre själv, en anhörig eller god man avstyrks eftersom möjligheten att själv välja folkbokföringsort nu avskaffas. Utskottet tillstyrker propositionen i denna del och avstyrker motion Sk11 yrkande 4.

Barn som bor lika mycket hos båda sina föräldrar

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen bifaller regeringens förslag om att barn som bor lika mycket hos båda sina föräldrar ska få folkbokföras hos den av vårdnadshavarna som föräldrarna kommer överens om och avslår ett motionsförslag om att regeringen ska återkomma med ett förslag om dubbel folkbokföring av barn vid växelvis boende.

Jämför reservation 7 (V) och särskilt yttrande (S, MP).

Propositionen

Regeringen föreslår att barn som står under vårdnad av två vårdnadshavare som inte bor tillsammans och tillbringar dygnsvilan i ungefär samma omfattning hos var och en av dem ska få folkbokföras hos den av vårdnadshavarna som de båda kommer överens om.

Regeringen konstaterar bl.a. att ett antal remissinstanser har förespråkat att en möjlighet till dubbel folkbokföring bör införas, så att barnet i dessa fall kan folkbokföras hos båda föräldrarna. En sådan möjlighet kan sägas bättre överensstämja med barnets faktiska vistelse. Dubbel folkbokföring strider dock mot grunderna för folkbokföringen i övrigt. Det måste därför finnas mycket starka skäl för att frångå principen om att en person ska vara folkbokförd på en plats. Förutom de känslomässiga skäl som ligger bakom att en förälder vill att barnet ska vara folkbokfört med honom eller henne har frågan om var ett barn är folkbokfört främst betydelse för föräldrarnas rätt till vissa bidrag och för rätten till förskole- och skolplats. Om

ett barn skulle folkbokföras på två ställen medför det en risk för att båda föräldrarna får rätt till samma bidrag om inte de materiella reglerna kring bidragen samtidigt ändras. Att folkbokföra barn på två ställen innebär även vissa avgränsningsproblem beträffande den krets av barn som ska omfattas av denna möjlighet. Som utredningen påpekar finns det mycket som talar för att vinsterna med att i vissa situationer låta ett barn vara folkbokfört på två ställen är begränsade. Det finns även en risk för att dubbel folkbokföring, i stället för att lösa konflikten mellan föräldrarna, enbart förflyttar den till det område som många gånger är den egentliga orsaken till föräldrarnas intresse i barnets folkbokföring, t.ex. till frågan om vem av föräldrarna som ska ha rätt till de familjestöd som förutsätter bosättning på samma adress som barnet. Mot den bakgrunden anser regeringen att det inte bör införas någon möjlighet att låta ett barn bli folkbokfört på två ställen. Det kan dock finnas anledning för regeringen att återkomma till frågan längre fram.

Motionen

I kommittémotion 2012/13:Sk9 av Jacob Johnson m.fl. (V) yrkande 1 anför motionärerna att föräldrar och barn bör ges samma förutsättningar i de fall barnen verkligen bor växelvis hos båda föräldrarna och tillbringar dygnsvilan i ungefär samma omfattning hos var och en av dem. Motionärerna begär ett tillkännagivande om att regeringen ska återkomma med ett förslag om dubbel folkbokföring av barn vid s.k. växelvis boende.

Utskottets ställningstagande

Regeringens förslag innebär att det skapas ett utrymme för att ta hänsyn till föräldrarnas gemensamma vilja om ett barn tillbringar dygnsvilan i ungefär samma omfattning hos var och en av föräldrarna. I dessa fall är det inte var dygnsvilan tillbringas som blir avgörande för folkbokföringen utan andra faktorer, såsom var barnet går i skola eller var det har sina fritidsaktiviteter. Om inga av de kriterier som utformas av praxis pekar ut den ena förälderns bostad framför den andras blir det särskilt svårt att bestämma var barnet ska anses vara bosatt. Att vid ett sådant förhållande införa en möjlighet för föräldrar som är överens att bestämma var ett barn ska vara folkbokfört torde stämma väl överens med det allmänna rättsmedvetandet och tydliggöra lagstiftarens strävan att understödja föräldrars samförståndslösningar för barnets bästa. Det skulle även innebära en besparing av en stor del av Skatteverkets utredningsresurser som i stället skulle kunna läggas ned på fall där det är oklart var ett barn faktiskt befinner sig. En sådan ordning kan inte heller anses innebära en försämring av kvaliteten i folkbokföringen.

Utskottet delar regeringen bedömning att det måste finnas mycket starka skäl för att frånga principen om att en person ska vara folkbokförd på en plats. Om ett barn skulle folkbokföras på två ställen medför det en risk för

att båda föräldrarna får rätt till samma bidrag om inte de materiella reglerna kring bidragen samtidigt ändras. Att folkbokföra barn på två ställen innebär även vissa avgränsningsproblem beträffande den krets av barn som ska omfattas av denna möjlighet. Det finns också en risk för att dubbel folkbokföring, i stället för att lösa konflikten mellan föräldrarna, enbart förflyttar den till det område som många gånger är den egentliga orsaken till föräldrarnas intresse i barnets folkbokföring, t.ex. till frågan om vem av föräldrarna som ska ha rätt till de familjestöd som förutsätter bosättning på samma adress som barnet.

Utskottet anser inte att dubbel folkbokföring av barn vid växelvis boende är en lämplig lösning på de problem och konflikter som kan uppkomma i dessa situationer. Eventuella åtgärder måste därför i första hand inriktas på andra områden. Utskottet noterar att regeringen anser att det kan finnas anledning för den att återkomma till frågan längre fram.

Utskottet tillstyrker propositionen i denna del och avstyrker motion Sk9 yrkande 1.

Skyddade personuppgifter

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår motionsförslag om att regeringen ska återkomma med förslag om skyddet för personuppgifter med hänvisning till det arbete med dessa frågor som pågår inom Regeringskansliet.

Jämför reservation 8 (S, MP, V).

Folkbokföringsutredningen

Folkbokföringsutredningen föreslår att det införs en skyldighet för Skatteverket att efter ansökan registrera en uppgift om att en enskild eller någon närstående till denne kan komma att utsättas för hot eller våld eller lida annat allvarligt men och därför har ett skyddsbehov. Behovet av uppgiften om skyddsbehov ska omprövas senast inom tre år från dagen för registreringen. Den enskilde ska kunna överklaga ett beslut att inte föra in en uppgift om skyddsbehov eller att ta bort en sådan uppgift. Skatteverket bör i sin utredning om skyddsbehov hämta in yttrande från polismyndighet eller från annan som kan antas ha uppgifter att lämna. Vid behov ska Skatteverket interimistiskt kunna besluta om uppgift om skyddsbehov.

Vidare föreslås att man inför en sekretessbestämmelse som ska gälla för uppgifter i både ärenden om uppgift om skyddsbehov och ärenden om kvarskrivning. Sekretessen ska gälla för uppgifter om enskildas personliga förhållanden om det inte står klart att uppgiften kan röjas utan att den enskilde eller någon närstående till honom eller henne lider men. Sekretessen ska också gälla hos andra myndigheter som får tillgång till uppgif-

terna. För uppgift i allmän handling ska sekretessen gälla i 70 år. Den tystnadsplikt som följer av den föreslagna bestämmelsen ska ha företräde framför meddelarfriheten.

Slutligen föreslås att en vårdnadshavare ensam ska få ansöka om uppgift om skyddsbehov för ett barn, om syftet är att skydda barnet mot den andre vårdnadshavaren. Båda vårdnadshavarna måste dock alltså ansöka om flyttning även av ett barn som har en uppgift om skyddsbehov registrerad till skydd mot den ena vårdnadshavaren.

Utredningen konstaterar att myndigheterna i stort sett har bra rutiner för att hantera uppgifter om personer som är utsatta för hot och som därför fått sekretessmarkering. Det har dock från flera håll lämnats uppgifter om att det alltså föreligger brister. Det bedöms inte finnas några större brister i de författningar som finns, utan det är tillämpningen som brister. Det behövs därför inte några författningsändringar. Alla myndigheter bör dock enligt utredningens uppfattning se över sina rutiner för hanteringen av dessa uppgifter.

Propositionen

I propositionen anförs att frågan om skyddet för personer som lever under hot om våld eller förföljelse är mycket angelägen för regeringen. Med utgångspunkt i bl.a. Folkbokföringsutredningens förslag pågår därför ett arbete inom Regeringskansliet för att se över situationen för personer som riskerar att utsättas för brott och för att förstärka skyddet och rättssäkerheten för dessa personer. Av den anledningen bör förslaget om att införa en uppgift om skyddsbehov och förslaget om att förstärka sekretessen för uppgifter i ärenden om kvarskrivning övervägas vidare i ett annat sammanhang.

Regeringen framför vidare att Folkbokföringsutredningens bedömning att det är myndigheternas rutiner för hantering av sekretessmarkerade personuppgifter som bör ses över får stöd av remissinstansernas synpunkter. En avgörande förutsättning för att skyddet för personuppgifter ska fungera effektivt är att myndigheterna hanterar uppgifterna korrekt. Mot bakgrund av utredningens slutsatser finns det all anledning för myndigheterna att se över sina rutiner. Det kan finnas anledning för regeringen att återkomma till frågan om myndigheternas rutiner vid hantering av sekretesskyddade uppgifter.

Motionerna

I kommittémotion 2012/13:Sk10 av Leif Jakobsson m.fl. (S) yrkande 7 begärs ett tillkännagivande om att regeringen ska återkomma till riksdagen senast under våren 2014 med ett förslag om skyddet av personuppgifter i samhället. Folkbokföringsutredningen har lagt fram förslag om ändrade regler för sekretessmarkering och även ett förslag om att besluten ska kunna överklagas. Utredningen har också pekat på problemet med brister i rutiner hos olika myndigheter vid hanteringen av uppgifter om personer som är

utsatta för hot och som därför fått sekretessmarkering. Det är nödvändigt att den pågående översynen av Skatteverkets hantering av sekretessmarkeringar påskyndas och att vilsenheten bland myndigheterna upphör så att otryggheten för dem som känner sig hotade minskar och rättssäkerheten förbättras.

Också i kommittémotion 2012/13:Sk9 av Jacob Johnson m.fl. (V) yrkande 2 begärs att regeringen skyndsamt återkommer med ett förslag om skyddad identitet. Folkbokföringsutredningens förslag om att införa en uppgift om skyddsbehov i folkbokföringsdatabasen och förslaget om att förstärka sekretessen i ärenden om kvarskrivning är mycket angelägna för våldsutsatta kvinnor och barn.

Justitiekottets yttrande

Justitiekottet delar i sitt yttrande regeringens bedömning när det gäller skyddade personuppgifter och föreslår att skatteutskottet avstyrker motionsyrkandena.

Justitiekottet anser i likhet med regeringen att frågan om skyddet för personer som lever under hot om våld eller förföljelse är mycket angelägen och har fått information från Justitiedepartementet om att det pågående arbete som nämns i propositionen – att se över situationen för personer som riskerar att utsättas för brott och förstärka skyddet och rättssäkerheten för dessa personer – beräknas vara färdigt inom kort. Justitiekottet ser därför inte någon anledning för riksdagen att i detta läge göra ett tillkännagivande till regeringen.

Justitiekottet ser mycket allvarligt på Folkbokföringsutredningens uppgifter om att det råder en stor vilsenhet bland myndigheter kring regelverket om sekretessmarkerade uppgifter. Utskottet anser att det finns all anledning för myndigheterna att se över sina rutiner och utgår från att regeringen noga följer frågan om myndigheternas rutiner vid hantering av sekretesskyddade uppgifter och vid behov återkommer till den.

I en avvikande mening (S, MP, V) tillstyrks förslagen om att regeringen senast under våren 2014 bör återkomma till riksdagen med ett förslag om skyddet av personuppgifter.

Utskottets ställningstagande

Det är enligt utskottets uppfattning mycket viktigt att reglerna om skydd för folkbokföringens uppgifter om våldsutsatta personer har en ändamålsenlig utformning och att de tillämpas på ett sätt som gör att personer som tvingas begära skydd kan känna sig trygga. Redan åtgärden att begära skydd för sina folkbokföringsuppgifter innebär att den våldsutsatte tar på sig sådana inskränkningar i sin och sin familjs personliga frihet som normalt sett skulle betraktas som helt oacceptabla. En förutsättning för kvarskrivning är t.ex. att den utsatte genomför en flyttning där alla band med den tidigare adressen klipps av. Utöver de praktiska problemen vid alla

former av externa kontakter bidrar risken för upptäckt till att den utsatte befinner sig i en mycket svår stressituation. Det finns enligt utskottets mening anledning att understryka att det skydd som kan erbjudas för uppgifter inom folkbokföringen måste ses som en ren nödgård och att det därför är viktigt att åtgärder vidtas också inom andra områden.

Folkbokföringsutredningen har lagt fram förslag om en skyldighet för Skatteverket att registrera en uppgift om att en enskild eller någon närstående till denne kan komma att utsättas för hot eller våld eller lida annat allvarligt men och därför har ett skyddsbehov. Utredningen har också föreslagit att en sekretessbestämmelse ska införas som ska gälla för uppgifter i både ärenden om uppgift om skyddsbehov och ärenden om kvarskrivning.

Folkbokföringsutredningen har konstaterat att det inte behövs några författningsändringar för att åtgärda de problem som finns vid överföringen av uppgifter från folkbokföringsdatabasen till andra myndigheter. Däremot gör utredningen bedömningen att det fortfarande finns risk för att uppgifter felaktigt lämnas ut från myndigheterna. De brister som finns hänför sig huvudsakligen till brister i datasystemen och bristande kunskaper hos handläggare. Sekretessens räckvidd konstateras vara ett särskilt område där det behövs utbildningsinsatser. Utredningen konstaterar vidare att det råder en stor vilshenhet bland myndigheter kring regelverket. Många myndigheter förväntar sig att Skatteverket ska upprätta nationella regler för hur de ska hantera sekretessmarkerade uppgifter. Det medför stort besvär för den enskilde som har en sekretessmarkering att se till att denna får avsedd effekt. Den som har en sekretessmarkering måste ofta vid myndighetskontakter själv vara mycket aktiv och förklara inte bara att det finns en sekretessmarkering utan också ofta vad det innebär. Det läggs ett stort ansvar på den enskilde att i alla lägen vara försiktig med vilka personuppgifter som lämnas ut, för att inte skyddet ska förstöras. Om en adress blir känd för den som förföljer kan det innebära att personen måste flytta, ofta med mycket kort varsel. Det innebär en stor påfrestning, både fysiskt, psykiskt och ekonomiskt. Besvären blir ännu större om personen med sekretessmarkering har barn, som vid flyttning måste byta förskola eller skola, kamrater och fritidsaktiviteter. Folkbokföringsutredningen gör bedömningen att alla myndigheter som tar emot uppgifter som omfattas av sekretessmarkeringar bör se över sina rutiner för hanteringen av dessa uppgifter och ta fram riktlinjer för sin hantering. Remissinstanserna delar Folkbokföringsutredningens bedömning att det är myndigheternas rutiner för hantering av sekretessmarkerade personuppgifter som bör ses över.

Utskottet ser positivt på att Folkbokföringsutredningens förslag nu bereds i Regeringskansliet inom ramen för ett arbete som syftar till att se över situationen för personer som riskerar att utsättas för brott och förstärka skyddet och rättssäkerheten för dessa personer, och att detta arbete, enligt vad justitieministern anförde i riksdagens frågestund den 2 maj 2013

(prot. 2012/13:101), beräknas vara färdigt inom kort. Utskottet delar justitieutskottets bedömning att det inte finns någon anledning för riksdagen att i detta läge göra ett tillkännagivande till regeringen.

Utskottet ser i likhet med justitieutskottet allvarligt på uppgifterna om att det råder en stor vilshenhet bland myndigheter kring regelverket om sekretessmarkerade uppgifter. Det finns all anledning för myndigheterna att se över sina rutiner, och utskottet utgår i likhet med justitieutskottet från att regeringen noga följer frågan om myndigheternas rutiner vid hantering av sekretesskyddade uppgifter och vid behov återkommer till den.

Med det anförda avstyrker utskottet motionerna Sk9 yrkande 2 och Sk10 yrkande 7.

Propositionen i övrigt

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen bifaller regeringen förslag i övriga delar.

Propositionen

I övrigt innehåller propositionen en rad förändringar till följd av den översyn som har genomförts av Folkbokföringsutredningen. Ändringarna rör bl.a. förutsättningarna för att folkbokföras i landet, var olika personer ska vara folkbokförda och olika frågor om anmälningsförfarandet. Det föreslås också att den särskilda straffbestämmelsen i folkbokföringslagen ska upphävas.

Som en anpassning till rörlighetsdirektivet lämnas förslag som innebär att en person som flyttar till Sverige från utlandet ska anmäla inflyttningen inom en vecka efter det att han eller hon har vistats här i tre månader.

Utskottets ställningstagande

Utskottet har inte något att invända mot regeringens förslag och tillstyrker propositionen även i dessa delar.

Reservationer

Utskottets förslag till riksdagsbeslut och ställningstaganden har föranlett följande reservationer. I rubriken anges vilken punkt i utskottets förslag till riksdagsbeslut som behandlas i avsnittet.

1. Avslag på propositionen i de delar som innebär att folkbokföring inte längre ska ske i församling, punkt 1 (SD)

av Thoralf Alfsson (SD).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 1 borde ha följande lydelse:

Riksdagen godtar vad som anförs i reservationen om avslag på propositionen i de delar som innebär att folkbokföring inte längre ska ske i en församling inom Svenska kyrkan. Därmed bifaller riksdagen motion 2012/13:Sk11 av Thoralf Alfsson (SD) yrkande 1 i denna del.

Ställningstagande

Svenska kyrkan och dess församlingar har under många århundraden legat till grund för den svenska folkbokföringen. Folkbokföringens syfte är och har varit att för samhällets behov underlätta skatteindrivning, deklarationskontroller och dylikt genom att registrera medborgarna. Systemet har på det stora hela fungerat väl, och det finns inte några uppenbara skäl att riva upp nuvarande ordning. Regeringen framför heller inte några i sak rationella argument för sin föreslagna reform, utan medger i stället att det rör sig om principiella invändningar. Man anför att det kan vara ”rent av stötande” att folkbokföringen baseras på geografiska enheter vilka beslutats av Svenska kyrkan, utan att referera vidare till någon dylik opinionsyttring och utan att påvisa några faktiska negativa konsekvenser för den enskilde.

Sverigedemokraterna är ett icke-konfessionellt parti och är av åsikten att det civila samhället ska baseras på sekulär grund och att trosfrågor tillhör den individuella sfären. Detta förändrar dock inte det faktum att Svenska kyrkan har varit statskyrka i Sverige i ett halvt millennium och att det, ipso facto, ger Svenska kyrkan en särställning och att den har en annan status än andra samfund. Det innebär också att kyrkan är en stark kulturhistorisk bärare och att denna roll och tradition bör bevaras.

Det faktum att regeringen inte kan anföra några skäl till den föreslagna reformen annat än att Sverige ska vara ett mångkulturellt land där just den Svenska kyrkan inte ska anses ha någon särställning gör att Sverigedemo-

kraterna, i likhet med Svenska kyrkans eget remissyttrande, ställer sig kritiska till förslaget om att folkbokföring inte längre ska ske inom ramen för församlingarna och avstyrker det.

Jag avslår propositionen i de delar som innebär att folkbokföring inte längre ska ske i en församling inom Svenska kyrkan.

2. Folkbokföring på fastighet, lägenhet och i kommun, punkt 2 (S, MP)

av Leif Jakobsson (S), Hannah Bergstedt (S), Christina Oskarsson (S), Hans Olsson (S), Peter Persson (S), Anders Karlsson (S) och Mats Pertoft (MP).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 2 borde ha följande lydelse:

Riksdagen godtar regeringens förslag om att folkbokföring ska ske i kommun och inte i församling och om distrikt inom folkbokföringen samt tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen om utformningen av distrikten och om att regeringen ska återkomma till riksdagen med uppgifter om indelning och namngivning före sitt beslut i frågan. Därmed bifaller riksdagen motion

2012/13:Sk10 av Leif Jakobsson m.fl. (S) yrkandena 1–3,

bifaller delvis proposition 2012/13:120 punkterna 2–6, alla i denna del, och avslår motion

2012/13:Sk11 av Thoralf Alfsson (SD) yrkande 5.

Ställningstagande

Folkbokföringsutredningen (SOU 2009:75) har i sitt betänkande framhållit vikten av historisk kontinuitet och föreslagit en distriktsindelning vars geografiska utformning ska utgå från församlingsindelningen 1999/2000 och ha sin grund i de historiska socknar som blev kyrkliga församlingar då Sverige indelades i kommuner 1862. Med distrikten kan sambandet med den historiska indelningen i församlingar/socknar, den långa serien av källor för lokalhistorisk forskning och församlingarnas/socknarnas namn bevaras så att även framtida släkt- och hembygdsvetare kan följa en geografisk kontinuitet. Distriktsindelningen ska inte minst därför vara stabil och namnfrågan hanteras varsamt. Ett fortsatt samråd med Svenska kyrkan i dessa frågor ser vi som en självklarhet, bl.a. med utgångspunkt i överenskommelsen då staten och Svenska kyrkan skildes åt. Regeringens förslag förefaller i denna del i huvudsak ha denna inriktning.

Vi begär dock att riksdagen ges möjlighet att granska det slutgiltiga förslaget från Lantmäteriet före regeringens beslut om indelning och distriktens namn. Frågorna om hembygd och släkt har en stark emotionell laddning som ytterst handlar om känslorna av tillhörighet och lokal gemen-

skap. Riksdagen är, till skillnad från regeringen, i sitt valsätt starkt knuten till just geografisk tillhörighet och regional spridning. En andra läsning av främst namnfrågan av riksdagen kommer att stärka det slutgiltiga förslaget legitimitet jämfört med om det enbart hanteras av statsförvaltningen (Lantmäteriet) och den nationellt effektuerande makten (regeringen).

Det anförda bör riksdagen som sin mening ge regeringen till känna.

3. Folkbokföring på fastighet, lägenhet och i kommun, punkt 2 (SD)

av Thoralf Alfsson (SD).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 2 borde ha följande lydelse:

Riksdagen godtar regeringens förslag om att folkbokföring ska ske i kommun och inte i församling och om distrikt inom folkbokföringen samt tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen om att remissyttrandena från Institutet för språk och folkminnen och Svenska fornminnesföreningen särskilt bör beaktas. Därmed bifaller riksdagen motion

2012/13:Sk11 av Thoralf Alfsson (SD) yrkande 5,

bifaller delvis proposition 2012/13:120 punkterna 2–6, alla i denna del, och avslår motion

2012/13:Sk10 av Leif Jakobsson m.fl. (S) yrkandena 1–3.

Ställningstagande

Jag har tillstyrkt Sverigedemokraternas yrkande om avslag på regeringens förslag om att folkbokföringen inte längre ska ske i församling.

Om regeringens förslag ändå bifalls bör vad som sägs i remissyttrandena från Institutet för språk och folkminnen och Svenska Fornminnesföreningen om möjligheten att återgå till den gamla sockenindelningen särskilt beaktas vid utformningen av distrikten.

Det anförda bör riksdagen som sin mening ge regeringen till känna.

4. Hanteringen av begravningsavgifterna, punkt 3 (S)

av Leif Jakobsson (S), Hannah Bergstedt (S), Christina Oskarsson (S), Hans Olsson (S), Peter Persson (S) och Anders Karlsson (S).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 3 borde ha följande lydelse:

Riksdagen godtar inte regeringens förslag om hanteringen av begravningsavgifterna och tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen om att ett förslag om en enhetlig begravningsavgift ska föregås av en utredning av hur även avgifterna för begravningsverksamheten i Stockholms och Tranås kommuner kan inlemmas och om att möjligheten att bestämma en enhetlig begravningsavgift för varje kommun bör prövas i samråd med Svenska kyrkan. Därmed bifaller riksdagen motion 2012/13:Sk10 av Leif Jakobsson m.fl. (S) yrkandena 4 i denna del, 5 och 6 samt avslår proposition 2012/13:120 punkterna 1, 3 och 7, alla i denna del.

Ställningstagande

En övergång till en enhetlig begravningsavgift för hela landet är önskvärd men bör ske först då den kan omfatta alla begravningshuvudmän, inklusive Stockholms och Tranås kommuner. I avvaktan på detta och i samråd med Svenska kyrkan bör möjligheten att bestämma en enhetlig begravningsavgift för varje kommun ses över.

Vi avslår regeringens förslag och föreslår att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna att ett förslag om en enhetlig begravningsavgift ska föregås av en utredning av hur avgifterna för begravningsverksamheten i Stockholms och Tranås kommuner kan inlemmas i systemet samt att möjligheten att bestämma en enhetlig begravningsavgift för varje kommun bör prövas i samråd med Svenska kyrkan.

5. Avregistrering från folkbokföringen, punkt 4 (SD)

av Thoralf Alfsson (SD).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 4 borde ha följande lydelse:

Riksdagen godtar regeringens förslag om avregistrering från folkbokföringen samt tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen om att den som saknar eller blir av med sitt uppehållstillstånd ska avregistreras från folkbokföringen och om att uppgiften om svenska medborgares dubbla eller flerdubbla medborgarskap ska aviseras i folkbokföringen. Därmed bifaller riksdagen motion 2012/13:Sk11 av Thoralf Alfsson (SD) yrkandena 2 och 3 samt bifaller delvis proposition 2012/13:120 punkt 4 i denna del.

Ställningstagande

Sverigedemokraterna är av åsikten att det är lämpligt att en person som inte har uppehållsrätt eller uppehållstillstånd i landet också avregistreras från folkbokföringen, i enlighet med Försäkringskassans förslag om ny utformning av 20 § folkbokföringslagen (1991:481). Skatteverket anför i

sin tur att de norska bestämmelserna, vilka medger avregistrering av en utlänning som inte längre har uppehållstillstånd, vore att föredra. Det framstår som uppenbart att det finns en koppling mellan möjligheten att omfattas av svenska förmåner och att vara folkbokförd.

Det är enligt Sverigedemokraternas mening olyckligt att det går att vara folkbokförd trots att man saknar uppehållsrätt eller uppehållstillstånd. Sverigedemokraternas utgångspunkt är att den som vistas olovligen i riket inte heller ska omfattas av förmåner, och att det därför ter sig naturligt att den som saknar eller blir av med sitt uppehållstillstånd också avregistreras från folkbokföringen.

I folkbokföringen visas i dag dubbla eller flerdubbla medborgarskap endast för personer med icke-svenskt medborgarskap. Om en person med utländskt medborgarskap erhåller ett svenskt medborgarskap döljs alla uppgifter om annat medborgarskap som "tidigare uppgifter" i folkbokföringen och är därmed svåråtkomliga. Förfarandet är märkligt och kan skapa problem för olika myndigheter.

Målet för folkbokföringen är att uppgifterna i folkbokföringen ska spegla befolkningens verkliga bosättning, identitet och familjerättsliga förhållanden så att olika samhällsfunktioner får ett korrekt underlag för beslut och åtgärder. Medborgarskap är uppenbart en viktig del i begreppet identitet.

Det är Sverigedemokraternas mening att dubbla eller flerdubbla medborgarskap ska registreras hos folkbokföringen och visas vid förfrågan även avseende svenska medborgare med fler medborgarskap.

Det anförda bör riksdagen som sin mening ge regeringen till känna.

6. Personer som bor på äldreboenden, punkt 5 (SD)

av Thoralf Alfsson (SD).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 5 borde ha följande lydelse:

Riksdagen godtar regeringens förslag om folkbokföring av personer som bor på äldreboenden samt tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförts i reservationen om att folkbokföring av äldre personer med särskilt boende helst ska beslutas efter att man har hört med den äldre själv eller i förekommande fall med en anhörig eller god man. Därmed bifaller riksdagen motion

2012/13:Sk11 av Thoralf Alfsson (SD) yrkande 4 och bifaller delvis proposition 2012/13:120 punkt 4 i denna del.

Ställningstagande

Sverigedemokraterna är kritiska till förslaget att inskränka på möjligheten för äldre som bor på äldreboende att välja var man ska vara folkbokförd. Som Svenska kyrkan mycket riktigt påpekar så är det för många i den

äldre generationen viktigt att kunna känna en trygghet när det handlar om vilken församling man är folkbokförd i – inte minst i fråga om gravplats. Sverigedemokraterna instämmer i Sveriges Pensionärsförbunds yttrande och framhåller att folkbokföring av äldre personer med särskilt boende helst ska beslutas efter att man har hört med den äldre själv eller i förekommande fall med en anhörig eller god man.

Det anförda bör riksdagen som sin mening ge regeringen till känna.

7. Barn som bor lika mycket hos båda sina föräldrar, punkt 6 (V)

av Jacob Johnson (V).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 6 borde ha följande lydelse:

Riksdagen godtar regeringens förslag om folkbokföring av barn som bor lika mycket hos båda sina föräldrar samt tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen om att regeringen ska återkomma med förslag om dubbel bokföring av barn vid växelvis boende. Därmed bifaller riksdagen motion

2012/13:Sk9 av Jacob Johnson m.fl. (V) yrkande 1 och bifaller delvis proposition 2012/13:120 punkt 4 i denna del.

Ställningstagande

Enligt Statistiska centralbyrån bor tre av tio barn växelvis hos sina föräldrar och antalet barn som bor växelvis hos sina vårdnadshavare ökar allt mer. Vänsterpartiet anser att det är angeläget att lösa problematiken kring folkbokföringsfrågan i dessa fall. Det är rimligt att båda föräldrarna har samma rättigheter gentemot det allmänna eftersom de rent faktiskt delar på vårdnads- och boendeansvaret för barnen. Det kan t.ex. handla om rätten till bostadsbidrag, förskoleplats eller skolplats.

Vi anser att i de fall barnen verkligen bor växelvis hos båda föräldrarna och tillbringar dygnsvilan i ungefär samma omfattning hos var och en av dem, ska båda föräldrarna och barnen ges samma förutsättningar. Regeringen bör återkomma med ett förslag som innebär att barnen i dessa fall kan vara dubbelt folkbokförda. Detta bör riksdagen som sin mening ge regeringen till känna.

8. Skyddade personuppgifter, punkt 7 (S, MP, V)

av Leif Jakobsson (S), Hannah Bergstedt (S), Christina Oskarsson (S), Hans Olsson (S), Peter Persson (S), Anders Karlsson (S), Mats Pertoft (MP) och Jacob Johnson (V).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 7 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen om att regeringen ska återkomma till riksdagen senast under våren 2014 med förslag om skyddet för personuppgifter i samhället. Därmed bifaller riksdagen motionerna

2012/13:Sk9 av Jacob Johnson m.fl. (V) yrkande 2 och

2012/13:Sk10 av Leif Jakobsson m.fl. (S) yrkande 7.

Ställningstagande

För den som har fått en sekretessmarkering görs efter en viss tid ofta en prövning om skyddet ska kvarstå. Beslut om att markeringen ska upphävas tas av en enskild handläggare på Skatteverket. Ett problem är att det i dag saknas möjlighet att ompröva eller rättsligt överklaga den enskilda handläggarens beslut att upphäva en sekretessmarkering. Ett sådant upphävande kan för den enskilde leda till en stor otrygghet och upplevd utsatthet.

Folkbokföringsutredningen har lagt fram förslag om ändrade regler för sekretessmarkering och även ett förslag om att besluten ska kunna överklagas. Utredningen har också pekat på problemet med brister i rutiner hos olika myndigheter vid hanteringen av uppgifter om personer som är utsatta för hot och som därför fått sekretessmarkering. Alla myndigheter bör därför se över sina rutiner för hanteringen av dessa uppgifter. I det perspektivet är det ytterst oroande att Folkbokföringsutredningen konstaterat att det råder stor vilshenhet bland myndigheter kring regelverket.

Regeringen tar inte itu med denna viktiga fråga för förföljda personer, som oftast är kvinnor och barn. Regeringen vill överväga och återkomma i detta för många så angelägna ärendet trots att förslag har överlämnats för tre år sedan. Det är nödvändigt att den pågående översynen av Skatteverkets hantering av sekretessmarkeringar påskyndas och att ”vilshenheten” bland myndigheterna upphör så att otryggheten för dem som känner sig hotade minskar och rättssäkerheten förbättras. Folkbokföringsutredningens iakttagelser och förslag borde kunna leda till konkreta åtgärder. Vi vill därför att riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening att regeringen senast under våren 2014 ska återkomma till riksdagen med förslag om skyddet av personuppgifter i samhället.

9. Lagförslagen, punkt 9 (S)

av Leif Jakobsson (S), Hannah Bergstedt (S), Christina Oskarsson (S), Hans Olsson (S), Peter Persson (S) och Anders Karlsson (S).

– Under förutsättning av bifall till reservation 4. –

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 9 borde ha följande lydelse:

Riksdagen

a) antar regeringens förslag till

1. lag om ändring i fastighetsbildningslagen (1970:988),
2. lag om ändring i begravningslagen (1990:1144) med de ändringar som föranleds av att 9 kap. 2, 4 och 14 §§ utgår ur förslaget,
3. lag om ändring i folkbokföringslagen (1991:481),
4. lag om ändring i lagen (1998:527) om det statliga personadressregistret,
5. lag om ändring i lagen (2001:182) om behandling av personuppgifter i Skatteverkets folkbokföringsverksamhet,

b) avslår regeringens förslag till

1. lag om ändring i lagen (1965:269) med särskilda bestämmelser om kommuns och annan menighets utdebitering av skatt, m.m.,
2. lag om ändring i skatteförfarandelagen (2011:1244).

Därmed bifaller riksdagen proposition 2012/13:120 punkterna 2 och 4–6, alla i denna del, och motion

2012/13:Sk10 av Leif Jakobsson m.fl. (S) yrkande 4 i denna del,

bifaller delvis proposition 2012/13:120 punkt 3 i denna del och avslår proposition 2012/13:120 punkterna 1 och 7, båda i denna del, och motion

2012/13:Sk11 av Thoralf Alfsson (SD) yrkande 1 i denna del.

Ställningstagande

Vi lägger här fram förslag till den lagtext som ska antas när riksdagen bifaller vår reservation om avslag på regeringens förslag om hanteringen av begravningsavgifterna.

10. Lagförslagen, punkt 9 (SD)

av Thoralf Alfsson (SD).

– Under förutsättning av bifall till reservation 1. –

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 9 borde ha följande lydelse:

Riksdagen

a) antar regeringens förslag till

1. lag om ändring i folkbokföringslagen (1991:481) med de ändringar som föranleds av att 6, 13, 13a, 14 och 15 §§ samt ikraftträdande- och övergångsbestämmelserna får den lydelse som föreslås i bilaga 3,

2. lag om ändring i lagen (1998:527) om det statliga personadressregistret med de ändringar som föranleds av att ändringen i 4 § första stycket 5 utgår ur lagförslaget,

3. lag om ändring i lagen (2001:182) om behandling av personuppgifter i Skatteverkets folkbokföringsverksamhet med de ändringar som föranleds av att ändringen i 2 kap. 3 § första stycket 7 utgår ur lagförslaget,

b) avslår regeringens förslag till

1. lag om ändring i lagen (1965:269) med särskilda bestämmelser om kommuns och annan menighets utdebitering av skatt, m.m.,

2. lag om ändring i fastighetsbildningslagen (1970:988),

3. lag om ändring i begravningslagen (1990:1144),

4. lag om ändring i skatteförfarandelagen (2011:1244).

Därmed bifaller riksdagen motion

2012/13:Sk11 av Thoralf Alfsson (SD) yrkande 1 i denna del,

bifaller delvis proposition 2012/13:120 punkterna 4–6, alla i denna del, och avslår proposition 2012/13:120 punkterna 1–3 och 7, alla i denna del, och motion

2012/13:Sk10 av Leif Jakobsson m.fl. (S) yrkande 4 i denna del.

Ställningstagande

Jag lägger här fram förslag till den lagtext som ska antas när riksdagen bifaller min reservation om avslag på regeringens förslag om att folkbokföringen inte längre ska ske i församling.

Särskilt yttrande

Barn som bor lika mycket hos båda sina föräldrar, punkt 6 (S, MP)

Leif Jakobsson (S), Hannah Bergstedt (S), Christina Oskarsson (S), Hans Olsson (S), Peter Persson (S), Anders Karlsson (S) och Mats Pertoft (MP) anför:

Vi anser att det är viktigt att de regler som styr förmåner och rättigheter har en utformning som tar hänsyn till den speciella problematik som uppkommer när föräldrar delar på ansvaret för barnens vårdnad och boende. Vi ser också att det kan finnas ett behov av förbättringar när det gäller kommunernas regler om olika bidrag och om rätten till förskola, skola och skolskjuts. Kommunerna måste kunna samarbeta så att dessa frågor löser sig.

Även om vi således ser att det behövs förändringar för att bättre ta hänsyn till dessa familjers behov delar vi utskottets bedömning att detta i första hand bör ske genom en anpassning av reglerna för de aktuella förmånerna och rättigheterna och inte genom att låta barnen få dubbla folkbokföringsadresser.

BILAGA 1

Förteckning över behandlade förslag

Propositionen

Proposition 2012/13:120 Folkbokföringen i framtiden:

1. Riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i lagen (1965:269) med särskilda bestämmelser om kommuns och annan menighets utdebitering av skatt, m.m.
2. Riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i fastighetsbildningslagen (1970:988).
3. Riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i begravningslagen (1990:1144).
4. Riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i folkbokföringslagen (1991:481).
5. Riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i lagen (1998:527) om det statliga personadressregistret.
6. Riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i lagen (2001:182) om behandling av personuppgifter i Skatteverkets folkbokföringsverksamhet.
7. Riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i skatteförarandelagen (2011:1244).

Följdmotionerna

2012/13:Sk9 av Jacob Johnson m.fl. (V):

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att återkomma med förslag om dubbel folkbokföring av barn vid s.k. växelvis boende.
2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att skyndsamt återkomma med förslag om skyddad identitet.

2012/13:Sk10 av Leif Jakobsson m.fl. (S):

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att den nya distriktsindelningen så långt möjligt ska motsvara församlingsindelningen och namnges utifrån denna.
2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att ett fortsatt samråd med Svenska kyrkan ska ske i indelnings- och namngivningsfrågan.

3. Riksdagen begär att regeringen återkommer till riksdagen med uppgifter om indelning och namngivning före sitt beslut i frågan.
4. Riksdagen avslår propositionen i den del som avser förslaget till enhetlig begravningsavgift.
5. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att förslag på en enhetlig begravningsavgift ska föregås av en utredning av hur även avgifterna för begravningsverksamheten i Stockholms och Tranås kommuner kan inlemmas i systemet.
6. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att i samråd med Svenska kyrkan pröva möjligheten att bestämma en enhetlig begravningsavgift för varje kommun.
7. Riksdagen begär att regeringen återkommer till riksdagen senast under våren 2014 med förslag om skyddet av personuppgifter i samhället.

2012/13:Sk11 av Thoralf Alfsson (SD):

1. Riksdagen avslår propositionen i den del som innebär att folkbokföring inte längre ska ske i en församling inom Svenska kyrkan utan i en kommun.
2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att en person som saknar uppehållsrätt eller uppehållstillstånd i landet bör avregistreras från folkbokföringen, efter mönster av motsvarande norska bestämmelser.
3. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att uppgifter om tidigare medborgarskap samt dubbla medborgarskap ska registreras i folkbokföringen.
4. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att särskilt beakta Sveriges Pensionärsförbunds remissyttrande om folkbokföring av äldre personer med särskilt boende.
5. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att remissyttrandena från Institutet för språk och folkminnen samt Svenska fornminnesföreningen särskilt bör beaktas.

BILAGA 2

Regeringens lagförslag

1 Förslag till lag om ändring i lagen (1965:269) med särskilda bestämmelser om kommuns och annan menighets utdebitering av skatt, m.m.

Härigenom föreskrivs att 3 och 4 a §§ lagen (1965:269) med särskilda bestämmelser om kommuns och annan menighets utdebitering av skatt, m.m.¹ ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

3 §²

Skatteverket ska senast den 8 mars till kommuner och landsting redovisa den skatt för det föregående året som tillkommer kommunen eller landstinget. Regeringen meddelar närmare föreskrifter om sådan redovisning.

Skatteverket ska senast den 10 september varje år lämna kommuner och landsting uppgift om den beräknade sammanlagda beskattningsbara förvärvsinkomsten som avses i 1 § första stycket.

Skatteverket ska i fråga om avgifter till trossamfund lämna redovisning och uppgifter motsvarande dem som anges i första och andra styckena till Svenska kyrkan och andra registrerade trossamfund, som enligt lagen (1999:291) om avgift till registrerat trossamfund har beviljats statlig hjälp med att ta in avgifterna. Skatteverket ska lämna motsvarande redovisning och uppgifter i fråga om begravningsavgift enligt begravningslagen (1990:1144) till den församling, kyrkliga samfällighet eller kommun som är huvudman för begravningsverksamheten.

Skatteverket ska i fråga om avgifter till trossamfund lämna redovisning och uppgifter motsvarande dem som anges i första och andra styckena till Svenska kyrkan och andra registrerade trossamfund, som enligt lagen (1999:291) om avgift till registrerat trossamfund har beviljats statlig hjälp med att ta in avgifterna. Skatteverket ska lämna motsvarande redovisning och uppgifter i fråga om begravningsavgift enligt begravningslagen (1990:1144) till den församling, kyrkliga samfällighet eller kommun som är huvudman för begravningsverksamheten. *För den begravningsverksamhet som bedrivs under huvudmannaskap av en församling eller kyrklig samfällighet ska dock uppgifter som anges i andra stycket lämnas till Kammarkollegiet och avse den beräknade sammanlagda beskatt-*

¹ Lagen omtryckt 1973:437.

Senaste lydelse av lagens rubrik 1977:191.

² Senaste lydelse 2011:1300.

*ningsbara förvärvsinkomsten i
samtliga huvudmäns förvaltnings-
områden.*

Skatteverket ska till kommuner lämna motsvarande redovisning som anges i första stycket i fråga om fastighetsavgiftsmedel. Senast samma dag ska Skatteverket till kommuner också lämna uppgift om de sammanlagda fastighetsavgifterna i kommunen enligt Skatteverkets senaste beslut om slutlig skatt enligt 56 kap. 2 § skatteförfarandelagen (2011:1244).

4 a §³

Ett registrerat trossamfund som avses i lagen (1999:291) om avgift till registrerat trossamfund är berättigat att under visst år (avgiftsåret) av staten uppbära avgift som avses i den lagen med belopp som motsvarar vad som skulle utgå på grundval av de sammanlagda beskattningsbara förvärvsinkomsterna för de avgiftsskyldiga i trossamfundet enligt Skatteverkets beslut om slutlig skatt enligt 56 kap. 2 § skatteförfarandelagen (2011:1244) som fattades året före avgiftsåret, beräknat efter den eller de avgiftssatser som har bestämts för andra året före avgiftsåret.

Trossamfund som avses i första stycket är berättigat att under ett visst år av staten såsom förskott uppbära ett belopp som motsvarar produkten av den eller de avgiftssatser som har beslutats för året och de sammanlagda beskattningsbara förvärvsinkomster, som enligt Skatteverkets beslut om slutlig skatt enligt 56 kap. 2 § skatteförfarandelagen som fattades det föregående året i fråga om kommunal inkomstskatt, har påförts de avgiftsskyldiga. Förskottet avräknas mot de avgifter, som trossamfundet har rätt att uppbära av staten på grundval av besluten om slutlig skatt under året efter det, då förskottet enligt bestämmelserna i nästföljande stycke utanordnas.

Belopp, som vid ingången av ett år utgör trossamfundets fordran hos staten enligt denna paragraf ska Skatteverket under samma år utanordna till trossamfundet med en tolfedel per månad den tredje vardagen räknat från den 17 i månaden, varvid vardag som enligt 2 § lagen (1930:173) om beräkning av lagstadgad tid jämställs med allmän helgdag inte ska medräknas. Är trossamfundets fordran inte uträknad vid utbetalningstillfällena i månaderna januari och februari, ska vid dessa tillfällen utbetalas samma belopp som har utbetalats i december månad det föregående året. När särskilda skäl föranleder det får Skatteverket dock förordna att utbetalning ska ske med annat belopp. Om något av de belopp som utbetalades i månaderna januari och februari inte motsvarar en tolfedel av trossamfundets fordran, ska den jämkning som föranleds härav ske i fråga om det belopp, som utbetalas i mars månad.

<p>Vad som har sagts om avgift till registrerat trossamfund tillämpas på motsvarande sätt i fråga om begravningsavgift enligt begravningslagen (1990:1144). Det som</p>	<p>Vad som har sagts om avgift till registrerat trossamfund tillämpas på motsvarande sätt i fråga om begravningsavgift enligt begravningslagen (1990:1144). Det som</p>
---	---

³ Senaste lydelse 2012:134.

sågs om trossamfund ska dock i stället gälla den församling eller kyrkliga samfällighet som är huvudman för begravningsverksamheten.

sågs om trossamfund ska dock i stället gälla den församling eller kyrkliga samfällighet som är huvudman för begravningsverksamheten. *Varje huvudman är berättigad att uppbära den del av de totala avgiftsintäkterna som motsvarar huvudmannens andel av de totala kostnaderna för begravningsverksamheten enligt de uppgifter om andelen som Kammarkollegiet har lämnat.*

-
1. Denna lag träder i kraft den 1 januari 2016.
 2. Bestämmelserna i 4 a § i sin nya lydelse tillämpas första gången i fråga om begravningsavgifter och förskott på dessa för år 2017.

2 Förslag till lag om ändring i fastighetsbildningslagen (1970:988)

Härigenom föreskrivs att 3 kap. 11 § och 4 kap. 41 § fastighetsbildningslagen (1970:988)¹ ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

3 kap.

11 §²

Fastighetsbildning som medför ändring av gräns för kommun får ske endast om åtgärden är av väsentlig betydelse för en ändamålsenlig fastighetsindelning eller om den kommunala indelningen blir lämpligare.

Till fastighetsbildning som avses i första stycket *skall inhämtas* regeringens eller länsstyrelsens medgivande, om lantmäterimyndigheten finner gränsändringen *kunna* medföra olämplig indelning i förvaltningsområden. Medgivande *skall* alltid inhämtas, om kommun *eller församling* begär det eller åtgärden innebär att hel fastighet *överföres* till annan domkrets för allmän underrätt.

Är fastighetsbildning beroende av medgivande enligt andra stycket, *skall* lantmäterimyndigheten anmäla förhållandet till länsstyrelsen.

Till fastighetsbildning som avses i första stycket *ska* regeringens eller länsstyrelsens medgivande *inhämtas*, om lantmäterimyndigheten finner *att* gränsändringen *kan* medföra *en* olämplig indelning i förvaltningsområden. Medgivande *ska* alltid inhämtas, om *en* kommun begär det eller åtgärden innebär att *en* hel fastighet *överförs* till *en* annan domkrets för *en* allmän underrätt.

Är fastighetsbildning beroende av medgivande enligt andra stycket, *ska* lantmäterimyndigheten anmäla förhållandet till länsstyrelsen.

4 kap.

41 §³

Föranleder fastighetsbildning som avses i 3 kap. 11 § ändring av gräns för kommun *eller församling*, *skall* lantmäterimyndigheten underrätta kommunen *eller församlingen* om fastighetsbildningen och dess inverkan på indelningen i förvaltningsområden. Kommunen *eller församlingen* *skall* beredas tillfälle att begära *inhämtande av* medgivande *som avses i 3 kap 11 §*, om *ej* sådant medgivande ändå *skall*

Föranleder fastighetsbildning som avses i 3 kap. 11 § ändring av gräns för *en* kommun, *ska* lantmäterimyndigheten underrätta kommunen om fastighetsbildningen och dess inverkan på indelningen i förvaltningsområden. Kommunen *ska ges* tillfälle att begära *att* medgivande *inhämtas enligt 3 kap 11 §*, om *inte* sådant medgivande ändå *ska* inhämtas.

¹ Lagen omtryckt 1992:1212.

² Senaste lydelse 1995:1394.

³ Senaste lydelse 1995:1394.

inhämtas.

1. Denna lag träder i kraft den 1 januari 2016.
2. Äldre bestämmelser gäller fortfarande för förrättningar som har inletts före ikraftträdandet.

3 Förslag till lag om ändring i begravningslagen (1990:1144)

Härigenom föreskrivs att 2 kap. 3 § och 9 kap. 2, 4 och 14 §§ begravningslagen (1990:1144) ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

2 kap.

3 §¹

På en allmän begravningsplats ska gravplats beredas dem som vid dödsfallet var folkbokförda inom församlingen eller kommunen. Där ska gravplats också beredas en dödfödd som avlidit efter utgången av tjugoandra havandeskapsveckan, om kvinnan är folkbokförd inom huvudmannens förvaltningsområde. Detsamma gäller i fråga om en dödfödd som avlidit före utgången av tjugoandra havandeskapsveckan, om kvinnan begär det och ett läkarintyg om dödsfallet lämnas till huvudmannen.

På en allmän begravningsplats ska gravplats beredas dem som vid dödsfallet var folkbokförda *på en fastighet* inom församlingen eller kommunen. *De som vid dödsfallet var folkbokförda enbart i kommunen och kommunen inte är begravningshuvudman, eller under rubriken utan känd hemvist, ska beredas gravplats på en allmän begravningsplats som tillhandahålls av den begravningshuvudman inom vars förvaltningsområde de senast var folkbokförda.*

På en allmän begravningsplats ska gravplats också beredas en dödfödd som avlidit efter utgången av tjugoandra havandeskapsveckan, om kvinnan är folkbokförd inom huvudmannens förvaltningsområde. Detsamma gäller i fråga om en dödfödd som avlidit före utgången av tjugoandra havandeskapsveckan, om kvinnan begär det och ett läkarintyg om dödsfallet lämnas till huvudmannen.

Om tillgången på gravplatsmark medger det, får också andra beredas gravplats där.

9 kap.

2 §²

Begravningsavgiften ska betalas till *den huvudman* inom vars *förvaltningsområde* den avgiftsskyldige är folkbokförd.

Begravningsavgiften ska betalas till *huvudmännen* inom *Svenska kyrkan* eller, om den avgiftsskyldige är folkbokförd *i en*

¹ Senaste lydelse 2008:208.

² Senaste lydelse 2012:133.

kommun som är begravningshuvudman, till den kommunen.

Begravningsavgiften för den som är folkbokförd under rubriken utan känd hemvist ska betalas enligt första stycket med utgångspunkt i var han eller hon senast var folkbokförd.

4 §³

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får på förslag av huvudmannen meddela föreskrifter om den avgiftssats enligt vilken begravningsavgift ska betalas. I de fall en kommun är huvudman fastställer kommunen dock alltid avgiftssatsen. Avgiftssatsen ska grundas på en särredovisning av verksamhetens intäkter och kostnader.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får på grundval av huvudmännens beräknade kostnader meddela föreskrifter om den avgiftssats enligt vilken begravningsavgift ska betalas. I de fall en kommun är huvudman fastställer kommunen dock alltid avgiftssatsen. Avgiftssatsen ska grundas på en särredovisning av verksamhetens intäkter och kostnader.

Avgiftssatsen ska bestämmas på grundval av de sammanlagda beskattningsbara förvärvsinkomsterna för de avgiftsskyldiga på det sätt som anges i lagen (1965:269) med särskilda bestämmelser om kommuns och annan menighets utdebitering av skatt, m.m. I den lagen finns också bestämmelser om beräkning och utbetalning av begravningsavgiften till huvudmännen.

14 §⁴

Svenska kyrkan ska på medium för automatisk databehandling underrätta regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer om *de avgiftssatser som föreslås gälla* för det följande beskattningsåret. Sedan regeringen eller den myndighet regeringen bestämmer har fastställt *avgiftssatserna* ska regeringen, eller den myndighet som regeringen bestämmer, på samma sätt underrätta Skatteverket om *de avgiftssatser* som ska gälla för det följande beskattningsåret. Svenska kyrkan ska till regeringen eller den myndighet regeringen bestämmer

Svenska kyrkan ska på medium för automatisk databehandling underrätta regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer om *respektive huvudmans beräknade kostnader* för det följande beskattningsåret. Sedan regeringen eller den myndighet regeringen bestämmer har fastställt *avgiftssatsen* ska regeringen, eller den myndighet som regeringen bestämmer, på samma sätt underrätta Skatteverket om *den avgiftssats* som ska gälla för det följande beskattningsåret *och respektive huvudmans andel av de totala kostnaderna*. Svenska

³ Senaste lydelse 2012:133.

⁴ Senaste lydelse 2012:133.

lämna de ytterligare uppgifter som kyrkan ska till regeringen eller den behövs för att fastställa en myndighet regeringen bestämmer avgiftssats. lämna de ytterligare uppgifter som behövs för att fastställa en avgiftssats.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer meddelar närmare föreskrifter om när och hur uppgifterna ska lämnas.

Bestämmelser om skyldighet att lämna uppgifter när kommun är huvudman finns i lagen (1965:269) med särskilda bestämmelser om kommuns och annan menighets utdebitering av skatt, m.m.

-
1. Denna lag träder i kraft den 1 januari 2016.
 2. Bestämmelserna i 9 kap. 2 § i sin nya lydelse tillämpas första gången i fråga om begravningsavgifter för år 2017.

4 Förslag till lag om ändring i folkbokföringslagen (1991:481)

Härigenom föreskrivs i fråga om folkbokföringslagen (1990:481)

dels att 9 och 43¹ §§ ska upphöra att gälla,

dels att rubriken närmast före 43 § ska utgå,

dels att 2, 3, 4, 6, 7, 8, 10, 11–13, 14, 15, 20, 21, 24–28, 31, 35 och 40 §§ ska ha följande lydelse,

dels att det i lagen ska införas fem nya paragrafer, 2 a, 7 a, 9, 10 a och 13 a §§ av följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

Ett barn som föds levande här i landet *skall* folkbokföras om modern är folkbokförd eller om fadern är folkbokförd och vårdnadshavare. Även ett barn som föds utom landet *av en kvinna som är folkbokförd skall* folkbokföras.

2 §²

Ett barn som föds levande här i landet *ska* folkbokföras om modern är folkbokförd eller om fadern är folkbokförd och vårdnadshavare.

Även ett barn som föds *levande* utom landet *ska* folkbokföras, om

1. *modern är folkbokförd med stöd av 14 §,*

2. *fadern är folkbokförd med stöd av 14 § och vårdnadshavare, eller*

3. *det finns synnerliga skäl för att barnet ska folkbokföras.*

2 a §

Ett barn som har vistats utom landet sedan födelsen utan att vara folkbokfört, ska folkbokföras om fadern eller barnets förälder enligt 1 kap. 9 § föräldrabalken var folkbokförd med stöd av 14 § vid barnets födelse och senare blir vårdnadshavare.

Ett barn under 18 år som adopteras av en person som är folkbokförd med stöd av 14 §, ska folkbokföras när adoptionen blir giltig i Sverige.

¹ Senaste lydelse av 43 § 1997:989.

² Senaste lydelse 1997:989.

3 §³

Den som efter inflyttning kan antas *under sin normala livsföring* komma att regelmässigt tillbringa sin nattvila eller motsvarande vila (dygnsvilan) i landet under minst ett år *skall folkbokföras*. Även den som kan antas komma att regelmässigt tillbringa sin dygnsvila både inom och utom landet *skall* folkbokföras om han med hänsyn till samtliga omständigheter får anses ha *sitt* egentliga hemvist här.

Den som efter inflyttning *anses vara bosatt i Sverige ska folkbokföras*. En person *anses bosatt här i landet om han eller hon* kan antas komma att regelmässigt tillbringa sin nattvila eller motsvarande vila (dygnsvilan) i landet under minst ett år. Även den som kan antas komma att regelmässigt tillbringa sin dygnsvila både inom och utom landet *ska* folkbokföras om han *eller hon* med hänsyn till samtliga omständigheter får anses ha *sin* egentliga hemvist här.

En person ska anses regelmässigt tillbringa sin dygnsvila här i landet om han eller hon under sin normala livsföring tillbringar dygnsvilan här minst en gång i veckan eller i samma omfattning men med en annan förläggning i tiden.

Ett barn som har vistats i landet sedan födelsen utan att vara folkbokfört *skall* folkbokföras om det har sådan anknytning till landet som sägs i första stycket.

Ett barn som har vistats i landet sedan födelsen utan att vara folkbokfört *ska* folkbokföras om det har sådan anknytning till landet som sägs i första stycket.

Undantag från första *och andra* styckena finns i 4 och 5 §§.

Undantag från första–*tredje* styckena finns i 4 och 5 §§.

4 §⁴

En utlänning som är *skyldig att* ha uppehållstillstånd *ska inte* folkbokföras *om han eller hon saknar sådant tillstånd och det inte finns synnerliga skäl för att han eller hon ändå folkbokförs*.

En utlänning som *måste* ha *uppehållsrätt eller uppehållstillstånd för att få vistas i Sverige, får* folkbokföras *endast om detta villkor är uppfyllt eller om det finns synnerliga skäl för att han eller hon ändå ska folkbokföras*.

En utlänning som har beviljats uppehållstillstånd med tillfälligt skydd, eller uppehållstillstånd efter tillfälligt skydd, enligt 21 kap. 2, 3, 4 eller 6 § utlänningslagen (2005:716) ska inte folkbokföras, om utlänningen kan antas komma

En utlänning som har beviljats uppehållstillstånd med tillfälligt skydd, eller uppehållstillstånd efter tillfälligt skydd, enligt 21 kap. 2, 3, 4 eller 6 § utlänningslagen (2005:716) ska inte folkbokföras, om utlänningen kan antas komma

³ Senaste lydelse 1997:989.

⁴ Senaste lydelse 2009:1544.

att vistas i landet med stöd av det beviljade tillståndet under kortare tid än tre år. Detta gäller dock inte, om utlänningen beviljats en flyktingstatusförklaring enligt 4 kap. 3 c § utlänningslagen eller en motsvarande förklaring enligt äldre bestämmelser eller ett resedokument enligt 4 kap. 4 § utlänningslagen eller om det i övrigt *föreligger* synnerliga skäl för folkbokföring.

att vistas i landet med stöd av det beviljade tillståndet under kortare tid än tre år. Detta gäller dock inte, om utlänningen *har* beviljats en flyktingstatusförklaring enligt 4 kap. 3 c § utlänningslagen eller en motsvarande förklaring enligt äldre bestämmelser eller ett resedokument enligt 4 kap. 4 § utlänningslagen eller om det i övrigt *finns* synnerliga skäl för folkbokföring.

6 §⁵

En person *skall* folkbokföras på den fastighet och i den *territoriella församling* där han enligt 7–13 §§ är att anse som bosatt.

En person *ska* folkbokföras på den fastighet och i den *kommun* där han *eller hon* enligt 7 och 8–13 §§ är att anse som bosatt. *Den kommun där en person är folkbokförd är hans eller hennes folkbokföringsort.*

En person som *är bosatt* på en fastighet som innehåller flera bostadslägenheter *skall* folkbokföras också på lägenhet. Med bostadslägenhet avses lägenhet som är registrerad i lägenhetsregistret enligt lagen (2006:378) om lägenhetsregister.

En person som *folkbokförs* på en fastighet som innehåller flera bostadslägenheter *ska* folkbokföras också på lägenhet. Med bostadslägenhet avses lägenhet som är registrerad i lägenhetsregistret enligt lagen (2006:378) om lägenhetsregister.

Ett nyfött barn folkbokförs i *den församling* där modern är folkbokförd eller, om modern inte är folkbokförd, *i den församling* där fadern *eller barnets förälder* enligt 1 kap. 9 § föräldrabalken är folkbokförd (*födelsehemort*).

Ett nyfött barn *som enligt 2 § ska folkbokföras*, folkbokförs där modern är folkbokförd eller, om modern inte är folkbokförd, där fadern är folkbokförd. *Den kommun där ett nyfött barn folkbokförs är hans eller hennes födelsehemort.*

Undantag från första stycket anges i 14–16 §§.

Undantag från första stycket *finns* i 14 och 16 §§.

7 §

En person anses vara bosatt på den fastighet där han regelmässigt tillbringar eller, när byte av bostad har skett, kan antas komma att regelmässigt tillbringa sin dygnsvila. Den som därigenom kan anses vara bosatt på fler än en

En person anses vara bosatt på den fastighet där han *eller hon* regelmässigt tillbringar eller, när byte av bostad har skett, kan antas komma att regelmässigt tillbringa sin dygnsvila. Den som därigenom kan anses vara bosatt på fler än en

⁵ Senaste lydelse 2006:379.

fastighet anses vara bosatt på den fastighet där han *sammanlever med sin familj* eller med hänsyn till *övriga* omständigheter får anses ha *sitt* egentliga hemvist.

En person *skall* anses regelmässigt tillbringa sin dygnsvila på en fastighet där han under sin normala livsföring tillbringar dygnsvilan minst en gång i veckan eller i samma omfattning men med annan förläggning i tiden.

Undantag från första stycket anges i 8–11 §§.

fastighet anses vara bosatt på den fastighet där han *eller hon* med hänsyn till *samtliga* omständigheter får anses ha *sin* egentliga hemvist.

En person *ska* anses regelmässigt tillbringa sin dygnsvila på en fastighet där han *eller hon* under sin normala livsföring tillbringar dygnsvilan minst en gång i veckan eller i samma omfattning men med *en* annan förläggning i tiden.

Undantag från första stycket finns i 8–11 och 15 §§.

7 a §

Om ett barn står under vårdnad av två vårdnadshavare som inte bor tillsammans och barnet under sin normala livsföring tillbringar dygnsvilan i ungefär samma omfattning hos var och en av dem, får barnet folkbokföras hos den av vårdnadshavarna som de båda kommer överens om.

8 §

Om en person under en på förhand bestämd tid av högst *sex månader* regelmässigt tillbringar sin dygnsvila på en annan fastighet än den där han har *sitt* egentliga hemvist, anses detta inte leda till ändrad bosättning.

Om en person under en på förhand bestämd tid av högst *ett år* regelmässigt tillbringar sin dygnsvila på en annan fastighet än den där han *eller hon* har *sin* egentliga hemvist, anses detta inte leda till ändrad bosättning.

9 §

En vistelse anses inte leda till ändrad bosättning om den föranleds enbart av

1. *befattning som politiskt tillsatt tjänsteman eller uppdrag att biträda som politiskt sakkunnig inom Regeringskansliet,*

2. *tjänstgöring enligt lagen (1994:1809) om totalförsvarsplikt, eller*

3. *vård vid en institution för sjukvård, vård av unga, kriminalvård eller vård av missbrukare.*

En person som regelmässigt tillbringar dygnsvilan endast på en fastighet där han eller hon med tillämpning av första stycket inte ska anses bosatt, anses bosatt på den fastighet som han eller hon med hänsyn till omständigheterna i övrigt kan anses ha sin starkaste anknytning till.

10 §⁶

En vistelse anses inte leda till ändrad bosättning om den föranleds enbart av

1. uppdrag som riksdagsledamot,

2. uppdrag som statsråd,

3. förordnande till ledamot i kommitté eller kommission, befattning som politiskt tillsatt tjänsteman eller uppdrag att biträda som politiskt sakkunnig i statsdepartement eller särskilt uppdrag av riksdagen,

4. tjänstgöring enligt lagen (1994:1809) om totalförsvarsplikt,

5. vård vid en institution för sjukvård, vård av unga, kriminalvård eller vård av missbrukare.

En vistelse på viss fastighet som föranleds av förhållande som avses i första stycket 1-5 anses inte heller leda till ändrad bosättning om personen har anknytning till en annan fastighet genom att disponera en bostad där. *Sammanlever personen med sin familj på en fastighet där han enligt 7 § skulle anses vara bosatt, får Skatteverket dock på ansökan besluta att han skall folkbokföras på den fastigheten.*

En vistelse av statsministerns familjemedlemmar i statsministerns tjänstebostad anses inte leda till ändrad bosättning. Skatteverket får dock på ansökan besluta

En vistelse anses inte leda till ändrad bosättning om den föranleds enbart av uppdrag som riksdagsledamot, statsråd eller heltidsarvoderad förtroendevald i landsting.

En vistelse på viss fastighet som *inte enbart* föranleds av förhållande som avses i första stycket anses inte heller leda till ändrad bosättning om personen har anknytning till en annan fastighet genom att disponera en bostad där.

En person som regelmässigt tillbringar dygnsvilan endast på en fastighet där han eller hon med tillämpning av första eller andra stycket inte ska anses bosatt, anses

⁶ Senaste lydelse 2007:283.

att en sådan person skall folkbokföras på den fastighet som inrymmer tjänstebostaden.

bosatt på den fastighet som han eller hon med hänsyn till omständigheterna i övrigt kan anses ha sin starkaste anknytning till.

Sammanlever en person som omfattas av första eller andra stycket med sin familj på en fastighet där han eller hon enligt 7 § skulle anses vara bosatt, får Skatteverket på ansökan besluta att han eller hon ska folkbokföras på den fastigheten.

10 a §

En vistelse av statsministerns familjemedlemmar i statsministerns tjänstebostad anses inte leda till ändrad bosättning.

En sådan familjemedlem som regelmässigt tillbringar dygnsvilan endast i statsministerns tjänstebostad, anses bosatt på den fastighet som han eller hon med hänsyn till omständigheterna i övrigt kan anses ha sin starkaste anknytning till.

Skatteverket får på ansökan besluta att en familjemedlem till statsministern ska folkbokföras på den fastighet som inrymmer tjänstebostaden.

11 §

En elev under 18 år som har sitt egentliga hemvist tillsammans med föräldrar eller andra anhöriga anses bosatt där även om han till följd av skolgången regelmässigt tillbringar sin dygnsvila på en annan fastighet.

En elev under 18 år som har sin egentliga hemvist tillsammans med föräldrar eller andra anhöriga anses bosatt där även om han eller hon till följd av skolgången regelmässigt tillbringar sin dygnsvila på en annan fastighet. Detsamma gäller om ett barn under 18 år, som har sin egentliga hemvist tillsammans med föräldrar eller andra anhöriga, till följd av ett beslut om boende i bostad med särskild service för barn eller ungdomar enligt lagen (1993:387) om stöd och service till vissa funktionshindrade, regelmässigt tillbringar sin dygnsvila på en

Första stycket tillämpas även efter det att *eleven* fyllt 18 år så länge han *genomgår grund- eller gymnasieskola eller motsvarande utbildning*.

annan fastighet.

Första stycket tillämpas även efter det att *barnet* fyllt 18 år så länge han *eller hon går i grundskola eller gymnasieskola eller genomgår annan jämförlig grundutbildning, dock längst till dess barnet fyller 21 år.*

12 §

Den som inte regelmässigt tillbringar sin dygnsvila på någon viss fastighet *eller regelmässigt tillbringar dygnsvilan endast på en fastighet där han med tillämpning av 10 § inte skall anses bosatt*, anses bosatt på den fastighet till vilken han med hänsyn till *sina familje- och arbetsförhållanden och övriga* omständigheter kan anses ha sin starkaste anknytning.

Den som inte regelmässigt tillbringar sin dygnsvila på någon viss fastighet anses bosatt på den fastighet till vilken han *eller hon* med hänsyn till *samtliga* omständigheter kan anses ha sin starkaste anknytning.

13 §

Kan en persons bosättning med tillämpning av 7–12 §§ hänföras till en *församling* men inte till viss fastighet inom denna *skall* han anses bosatt i *församlingen*.

Kan en persons bosättning med tillämpning av 7–12 §§ hänföras till en *kommun* men inte till en viss fastighet inom denna, *ska* han *eller hon* anses bosatt i *kommunen*.

13 a §

Kan en persons bosättning med tillämpning av 7–13 §§ inte hänföras till en kommun och ska personen inte avregistreras från folkbokföringen som utflyttad enligt 20 §, anses han eller hon sakna känd hemvist.

14 §

Den som är utsänd för anställning på utländsk ort i svenska statens tjänst folkbokförs under denna tjänstgöring tillsammans med sin medföljande familj på den fastighet och i den *församling* där den utsände senast var eller borde ha varit folkbokförd eller, om ändrade förhållanden föranleder det, endast i *församlingen*.

Den utsände får efter ansökan

Den som är utsänd för anställning på utländsk ort i svenska statens tjänst folkbokförs under denna tjänstgöring tillsammans med sin medföljande familj på den fastighet och i den *kommun* där den utsände senast var eller borde ha varit folkbokförd eller, om ändrade förhållanden föranleder det, endast i *kommunen*.

Den utsände får efter ansökan

medges att tillsammans med sin medföljande familj folkbokföras på en fastighet i en *församling* där *han* eller någon annan i familjen *äger eller innehar fast egendom eller innehar* en bostad med bostadsrätt.

Vad som sägs i 11 § skall tillämpas på medföljande barn som för skolgång vistas i utlandet på annan ort än den där den utsände är stationerad.

medges att tillsammans med sin medföljande familj folkbokföras på en fastighet i en *kommun* där *den utsände* eller någon annan i familjen *disponerar* en bostad.

Vad som sägs i 11 § ska tillämpas på medföljande barn som för skolgång vistas i utlandet på annan ort än den där den utsände är stationerad.

15 §⁷

Den som för service och omvårdnad har en sådan bostad för äldre människor som avses i 5 kap. 5 § socialtjänstlagen (2001:453) i en annan församling än den, där han var eller borde ha varit folkbokförd när han flyttade till den aktuella bostaden, får folkbokföras i sistnämnda församling. Han folkbokförs då på den fastighet där han förut var eller borde ha varit folkbokförd eller endast i församlingen eller, om det finns särskilda skäl, på en annan fastighet.

Den som för service och omvårdnad har en sådan bostad som anges i första stycket och är folkbokförd i den församling där bostaden ligger får folkbokföras på en annan fastighet i församlingen om det finns särskilda skäl.

Första och andra styckena skall även tillämpas på den som vistas i ett hem för äldre som drivs av någon annan än kommunen, om boendet med hänsyn till upplåtelseform och tillgång till

En vistelse för service och omvårdnad i en sådan bostad för äldre människor som avses i 5 kap. 5 § socialtjänstlagen (2001:453) i en annan kommun än den där personen var eller borde ha varit folkbokförd när han eller hon flyttade till den aktuella bostaden, ska inte anses leda till ändrad bosättning om vistelsen har beslutats av den kommun där han eller hon var eller borde ha varit folkbokförd. Om personen inte längre disponerar en bostad på den fastighet där han eller hon förut var eller borde ha varit folkbokförd, anses personen bosatt endast i kommunen eller, om ändrade förhållanden föranleder det, på en annan fastighet.

Första stycket ska även tillämpas på den som vistas i ett hem för äldre som drivs av någon annan än kommunen, om boendet med hänsyn till upplåtelseform och tillgång till vård kan anses

⁷ Senaste lydelse 2001:470. Ändringen innebär bl.a. att andra stycket upphävs.

vård kan anses motsvara vistelse som avses i första stycket.

motsvara vistelse som avses i första stycket.

20 §⁸

Den som kan antas *under sin normala livsföring* komma att regelmässigt tillbringa sin dygnsvila utom landet under minst ett år ska avregistreras från folkbokföringen som utflyttad om inte annat följer av *andra* stycket eller 14 §. Även den som kan antas komma att regelmässigt tillbringa sin dygnsvila både inom och utom landet ska avregistreras om han med hänsyn till samtliga omständigheter får anses ha *sitt* egentliga hemvist utom landet.

Den som kan antas komma att regelmässigt tillbringa sin dygnsvila utom landet under minst ett år ska avregistreras från folkbokföringen som utflyttad om inte annat följer av *fyärde* stycket eller 14 §. Även den som kan antas komma att regelmässigt tillbringa sin dygnsvila både inom och utom landet ska avregistreras om han *eller hon* med hänsyn till samtliga omständigheter får anses ha *sin* egentliga hemvist utom landet.

En person anses regelmässigt tillbringa sin dygnsvila utom landet om han eller hon under sin normala livsföring tillbringar dygnsvilan där minst en gång i veckan eller i samma omfattning men med en annan förläggning i tiden.

Om en utlämning som måste ha uppehållstillstånd för att få vistas i landet saknar ett sådant tillstånd, ska det särskilt beaktas vid tillämpningen av första och andra styckena.

En vistelse utom landet som föranleds av uppdrag som ledamot av Europaparlamentet ska inte leda till avregistrering enligt första stycket om ledamoten har anknytning till landet genom att disponera en bostad här. På ansökan av ledamoten får dock Skatteverket besluta om avregistrering under de förutsättningar som anges i första stycket.

En vistelse utom landet som föranleds av uppdrag som ledamot av Europaparlamentet *efter val i Sverige* ska inte leda till avregistrering enligt första stycket om ledamoten har anknytning till landet genom att disponera en bostad här. På ansökan av ledamoten får dock Skatteverket besluta om avregistrering under de förutsättningar som anges i första stycket.

21 §

Den som oavbrutet under två år saknat *känt* hemvist avregistreras

Den som oavbrutet under två år saknat *känd* hemvist *ska*

⁸ Senaste lydelse 2009:678.

från folkbokföringen som *obefintlig*. Den som folkbokförs med fingerade personuppgifter *skall* avregistreras *såvitt avser de tidigare uppgifterna*.

avregistreras från folkbokföringen som *försvunnen*. Den som folkbokförs med fingerade personuppgifter *ska* avregistreras *när det gäller de tidigare uppgifterna*.

24 §⁹

Ett barns födelse ska anmälas till Skatteverket om barnet föds inom landet *eller om det föds utom landet av en kvinna som är folkbokförd här*.

Ett barns födelse ska anmälas till Skatteverket om barnet föds inom landet. *Detsamma gäller om barnet föds utom landet och ska folkbokföras enligt 2 § andra stycket.*

Föds barnet på ett sjukhus eller enskilt sjukhem ska inrättningen göra anmälan. Om en barnmorska hjälper till vid födelsen i annat fall, ska hon göra födelseanmälan. Anmälan ska göras så snart som möjligt.

I andra fall ska barnets vårdnadshavare göra anmälan inom en månad från födelsen.

Anmälan enligt första stycket ska göras för en nyfödd, som efter födelsen andats eller visat något annat livstecken, samt dödfödd som avlidit efter utgången av tjuogoandra havandeskapsveckan.

25 §¹⁰

Den som flyttat *skall* inom en vecka anmäla flyttningen till Skatteverket, *Försäkringskassan* eller ett *postbefordringsföretag* som *regeringen bestämmer*.

Den som är *folkbokförd och har flyttat ska* inom en vecka anmäla flyttningen till Skatteverket.

Den som ändrar postadress utan att flyttning skett *skall* göra anmälan enligt första stycket om postadressen *skall* gälla för minst sex månader.

Den som är *folkbokförd och ändrar postadress utan att flyttning skett ska* göra anmälan enligt första stycket om postadressen *ska* gälla för minst sex månader.

26 §¹¹

Den som flyttat in från utlandet ska anmäla inflyttningen till Skatteverket *eller Försäkringskassan*. *Detsamma gäller den som är registrerad som obefintlig och ska folkbokföras*.

Den som *har flyttat in från utlandet och ska folkbokföras* ska anmäla inflyttningen till Skatteverket. *En sådan anmälan ska göras inom en vecka efter det att han eller hon har vistats i landet i tre månader.*

Anmälan ska även göras när ett barn ska folkbokföras här i landet enligt 3 § andra stycket.

En anmälan ska även göras när den som är avregistrerad som försvunnen ska folkbokföras och

⁹ Senaste lydelse 2008:207.

¹⁰ Senaste lydelse 2004:822.

¹¹ Senaste lydelse 2010:1843.

när ett barn ska folkbokföras här i landet enligt 2 a § eller 3 § tredje stycket.

Anmälningsskyldigheten enligt första stycket gäller inte en utländsk medborgare som omfattas av 4 § lagen (1976:661) om immunitet och privilegier i vissa fall och som inte har rätt till motsvarande immunitet och privilegier som en diplomatisk företrädare vid en främmande makts beskickning.

27 §¹²

Den som är folkbokförd och avser att flytta till utlandet *skall* anmäla detta till Skatteverket eller Försäkringskassan. Anmälan *skall* göras senast en vecka före utresan och *skall* innehålla uppgift om utresedagen. Om utresan ställs in eller skjuts upp *skall* detta anmälas senast den tidigare uppgivna utresedagen.

Den som är folkbokförd och avser att flytta till utlandet *ska* anmäla detta till Skatteverket. Anmälan *ska* göras senast en vecka före utresan och *ska* innehålla uppgift om utresedagen. Om utresan ställs in eller skjuts upp *ska* detta anmälas senast den tidigare uppgivna utresedagen.

28 §¹³

Anmälan enligt 25 eller 26 § *skall* innehålla följande uppgifter:

1. namn och *personnummer*,
2. datum för ändring av bostads- eller postadress,
3. ny bostads- och postadress samt beräknad giltighetstid,
4. registerbeteckning för den fastighet som den nya bostadsadressen avser och, om fastigheten innehåller flera bostadslägenheter med samma belägenhetsadress, lägenhetsnummer som avses i lagen (2006:378) om lägenhetsregister,

5. vem som upplåtit den fastighet eller bostadslägenhet som den nya bostadsadressen avser.

Anmälan enligt 26 § *skall* dessutom innehålla uppgift om inflyttningsdag till landet, avsikten med vistelsen här och dess beräknade varaktighet samt de uppgifter som får föras in i folkbokföringsdatabasen enligt lagen (2001:182) om behandling

En anmälan enligt 25 eller 26 § *ska* innehålla följande uppgifter:

1. namn och *person- eller samordningsnummer*,
2. datum för ändring av bostads- eller postadress,
3. ny bostads- och postadress samt beräknad giltighetstid,
4. registerbeteckning för den fastighet som den nya bostadsadressen avser och, om fastigheten innehåller flera bostadslägenheter med samma belägenhetsadress, lägenhetsnummer som avses i lagen (2006:378) om lägenhetsregister, *och*

5. vem som upplåtit den fastighet eller bostadslägenhet som den nya bostadsadressen avser.

En anmälan enligt 26 § *första stycket ska* dessutom innehålla uppgift om inflyttningsdag till landet, avsikten med vistelsen här och dess beräknade varaktighet, *personnummer som personen har tilldelats i ett annat nordiskt land* samt de uppgifter som får föras in

¹² Senaste lydelse 2004:822.

¹³ Senaste lydelse 2006:379.

av personuppgifter i Skatteverkets folkbokföringsverksamhet.

i folkbokföringsdatabasen enligt lagen (2001:182) om behandling av personuppgifter i Skatteverkets folkbokföringsverksamhet.

31 §¹⁴

Om det kan antas att en person är skyldig att göra anmälan enligt denna lag, får Skatteverket förelägga personen att antingen göra en sådan anmälan eller skriftligen eller muntligen lämna de uppgifter som behövs för bedömningen av personens folkbokföring. Skatteverket får även i annat fall förelägga en person att lämna uppgifter som behövs för kontroll av bosättningen enligt denna lag. I föreläggandet skall anges vilka uppgifter som skall lämnas.

Skatteverket får besluta att förelägga en person som kan antas vara skyldig att göra en anmälan enligt denna lag, att antingen göra en sådan anmälan eller skriftligen eller muntligen lämna de uppgifter som behövs för bedömningen av personens folkbokföring. Skatteverket får även i annat fall besluta att förelägga en person att lämna sådana uppgifter som behövs för kontroll av bosättningen enligt denna lag eller för kontroll och komplettering av övriga uppgifter om en folkbokförd person som får föras in i folkbokföringsdatabasen enligt lagen (2001:182) om behandling av personuppgifter i Skatteverkets folkbokföringsverksamhet. I ett beslut om föreläggande ska det anges vilka uppgifter som ska lämnas.

Skatteverket får förelägga en person att lämna uppgift om lägenhetsnummer, även om skyldighet att göra anmälan enligt första stycket inte föreligger.

Om ett barns vårdnadshavare inte anmält barnets förnamn inom föreskriven tid enligt 30 § namnlagen (1982:670), får Skatteverket förelägga barnets vårdnadshavare att inom viss tid fullgöra denna skyldighet.

Skatteverket får besluta att förelägga ett barns vårdnadshavare att inom viss tid anmäla barnets förnamn, om vårdnadshavaren inte har fullgjort denna skyldighet inom föreskriven tid enligt 30 § namnlagen (1982:670).

35 §

Vid flyttning gäller den nya folkbokföringen från och med flyttningsdagen om anmälan görs enligt 25 eller 26 §. Kommer anmälan in senare gäller

Vid flyttning gäller den nya folkbokföringen från och med flyttningsdagen om den som flyttat gör en sådan anmälan som avses i 25 eller 26 § inom en vecka från

¹⁴ Senaste lydelse 2006:379. Ändringen innebär bl.a. att andra stycket upphävs.

folkbokföringen från och med den dag då anmälan kom in.

Har beslut om folkbokföring meddelats utan föregående anmälan, gäller folkbokföringen från och med beslutets dag.

flyttningen. Kommer anmälan in senare gäller folkbokföringen från och med den dag då anmälan kom in.

Har beslut om folkbokföring meddelats utan föregående anmälan, gäller folkbokföringen från och med beslutets dag. *Om ett sådant beslut avser ett barn som står under vårdnad av två vårdnadshavare och beslutet innebär att barnet folkbokförs på samma fastighet som den ena vårdnadshavaren har flyttat till, får Skatteverket bestämma att barnets nya folkbokföring ska gälla från och med den dag då vårdnadshavaren folkbokfördes på den fastigheten.*

40 §¹⁵

Andra beslut av Skatteverket än som anges i 39 § får överklagas av den person vars folkbokföring beslutet gäller och av det allmänna ombudet hos Skatteverket. Ett beslut om en persons bosättning får även överklagas av en kommun som berörs av beslutet.

Ett överklagande av enskild om folkbokföring enligt 3–17, 20 och 21 §§ *skall* ha kommit in till Skatteverket inom tre veckor från den dag den klagande fick del av beslutet. Beslut i annan fråga får överklagas av enskild utan begränsning till viss tid.

Ett överklagande av det allmänna ombudet eller en kommun skall ha kommit in till Skatteverket inom tre veckor från den dag beslutet meddelades.

Andra beslut av Skatteverket än som anges i 39 § får överklagas av den person vars folkbokföring beslutet gäller och av det allmänna ombudet hos Skatteverket. *Om ett barn står under vårdnad av två vårdnadshavare, får ett beslut om barnets folkbokföring även överklagas av en av dem ensam.* Ett beslut om en persons bosättning får även överklagas av en kommun som berörs av beslutet.

En enskilds överklagande av ett beslut om folkbokföring enligt 3–17, 20 och 21 §§ ska ha kommit in till Skatteverket inom tre veckor från den dag den klagande fick del av beslutet. Beslut i en annan fråga får överklagas av en enskild utan begränsning till viss tid.

Det allmänna ombudets eller en kommuns överklagande ska ha kommit in till Skatteverket inom tre veckor från den dag beslutet meddelades.

¹⁵ Senaste lydelse 2005:267.

1. Denna lag träder i kraft den 1 januari 2016 i fråga om 6, 13 och 15 §§, den 1 juli 2013 i fråga om anmälningstiden i 26 § första stycket och 35 § första stycket och i övrigt den 1 januari 2014.

2. Det som sägs om kommun i 13 a och 14 §§ ska till och med den 31 december 2015 i stället gälla församling.

3. Bestämmelserna om anmälningstiden i 26 § första stycket i sin nya lydelse tillämpas även på inflyttningar som har skett före ikraftträdandet.

4. Äldre bestämmelser i 2 §, 6 § tredje stycket och 24 § gäller fortfarande för förhållanden som avser tid före ikraftträdandet.

5 Förslag till lag om ändring i lagen (1998:527) om det statliga personadressregistret

Härigenom föreskrivs att 4 § lagen (1998:527) om det statliga personadressregistret ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

4 §¹

SPAR får innehålla uppgifter om personer som är folkbokförda i landet och personer som har tilldelats personnummer enligt 18 b § folkbokföringslagen (1991:481). SPAR får även innehålla uppgifter om personer som har tilldelats samordningsnummer, om det inte råder osäkerhet om personernas identitet. Följande uppgifter får anges:

1. namn,
2. person- eller samordningsnummer,
3. födelsetid,
4. adress,
5. folkbokföringsort,
6. födelsehemort,
7. svenskt medborgarskap,
8. make eller vårdnadshavare,
9. avregistrering från folkbokföringen på grund av dödsfall, med angivande av tidpunkt, eller avregistrering av annan anledning,
10. summan av fastställd förvärvsinkomst och inkomst av kapital, dock lägst noll kronor,
11. ägare av småhusenhet eller lantbruksenhet med småhus på tomtmark samt uppgift om kommun (belägenhet), och
12. taxeringsvärde för småhusenhet.

5. folkbokföringsort *och distrikt*,

På begäran av en registrerad ska det i SPAR också anges att uppgifter om denne inte får behandlas vid urvalsdragningar enligt 3 § 2 för direktreklam.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2016 i fråga om 4 § första stycket 5 och i övrigt den 1 januari 2014.

¹ Senaste lydelse 2011:1391.

6 Förslag till lag om ändring i lagen (2001:182) om behandling av personuppgifter i Skatteverkets folkbokföringsverksamhet

Härigenom föreskrivs att 2 kap. 3 och 10 §§ lagen (2001:182) om behandling av personuppgifter i Skatteverkets folkbokföringsverksamhet¹ ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

2 kap.

3 §²

För de ändamål som anges i 1 kap. 4 § får följande uppgifter behandlas i databasen:

1. person- eller samordningsnummer,	
2. namn,	
3. födelsetid,	
4. födelsehemort,	
5. födelseort,	
6. adress,	
7. folkbokföringsfastighet, lägenhetsnummer, folkbokföringsort och folkbokföring under särskild rubrik,	7. folkbokföringsfastighet, lägenhetsnummer, folkbokföringsort, <i>distrikt</i> och folkbokföring under särskild rubrik,
8. medborgarskap,	
9. civilstånd,	
10. make, barn, föräldrar, vårdnadshavare och annan person som den registrerade har samband med inom folkbokföringen,	
11. samband enligt 10 som är grundat på adoption,	
12. inflyttning från utlandet,	
13. avregistrering enligt 19–21 §§ folkbokföringslagen (1991:481),	
14. anmälan enligt 5 kap. 2 § vallagen (2005:837), <i>och</i>	14. anmälan enligt 5 kap. 2 § vallagen (2005:837),
15. gravsättning,	15. gravsättning,
	16. <i>personnummer som personen har tilldelats i ett annat nordiskt land, och</i>
	17. <i>uppehållsrätt för en person som är folkbokförd.</i>

I databasen får uppgifter behandlas som den 30 juni 1991 enligt särskilda bestämmelser var antecknade i sådan personakt som avses i 16 § i den upphävda folkbokföringskungörelsen (1967:495), oavsett om uppgifterna är sådana som avses i 1 kap. 6 §.

I ärenden om tilldelning av personnummer enligt 18 b § folkbokföringslagen eller samordningsnummer får även anges grunden för tilldelningen och de handlingar som har legat till grund för identifiering.

¹ Senaste lydelse av lagens rubrik 2003:671.

² Senaste lydelse 2009:274.

I ärenden om tilldelning av samordningsnummer får även anges uppgift om att det råder osäkerhet om personens identitet.

10 §

Vid sökning i databasen får uppgifter som avses i 3 § första stycket 5, 11 *och* 12 inte användas som sökbegrepp. Vid sökning i databasen får uppgifter som avses i 3 § första stycket 5, 11, 12 *och* 17 inte användas som sökbegrepp.

Uppgifter som avses i 3 § första stycket 8 får användas som sökbegrepp endast i fråga om medborgarskap i Sverige, Danmark, Norge, Finland eller Island samt om medborgarskap inom eller utom Europeiska unionen (unionsmedborgarskap eller icke unionsmedborgarskap).

1. Denna lag träder i kraft den 1 januari 2016 i fråga om 2 kap. 3 § första stycket 7 och i övrigt den 1 januari 2014.

2. Äldre bestämmelser i 2 kap. 3 § första stycket 7 gäller fortfarande för förhållanden som avser tid före ikraftträdandet.

7 Förslag till lag om ändring i skatteförfarandelagen (2011:1244)

Härigenom föreskrivs att 56 kap. 8 § skatteförfarandelagen (2011:1244) ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

56 kap.

8 §¹

När den slutliga skatten bestäms gäller att

1. egenavgifter enligt socialavgiftslagen (2000:980) beräknas med ledning av uppgifter om försäkringsförhållanden som lämnas av Försäkringskassan,

2. begravningsavgift enligt begravningslagen (1990:1144) beräknas med ledning av den avgiftssats som för beskattningsåret gäller för den fysiska personen enligt de uppgifter som har lämnats för *den församling* eller kommun som avgiften ska betalas till, och

2. begravningsavgift enligt begravningslagen (1990:1144) beräknas med ledning av den avgiftssats som för beskattningsåret gäller för den fysiska personen enligt de uppgifter som har lämnats för *huvudmännen inom Svenska kyrkan* eller den kommun som avgiften ska betalas till, och

3. avgift som avses i lagen (1999:291) om avgift till registrerat trossamfund beräknas med ledning av den avgiftssats som för beskattningsåret gäller för den fysiska personen enligt de uppgifter som har lämnats av trossamfundet.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2016 och ska tillämpas första gången på beskattningsår 2017.

¹ Senaste lydelse 2012:136.

BILAGA 3

Reservanternas lagförslag

Ändring i regeringens förslag till lag om ändring i folkbokföringslagen (1991:481)

*Regeringens förslag**Reservantens förslag***6 §**

En person ska folkbokföras på den fastighet och i den *kommun* där han eller hon enligt 7 och 8–13 §§ är att anse som bosatt. Den *kommun* där en person är folkbokförd är hans eller hennes folkbokföringsort.

En person som folkbokförs på en fastighet som innehåller flera bostadslägenheter ska folkbokföras också på lägenhet. Med bostadslägenhet avses lägenhet som är registrerad i lägenhetsregistret enligt lagen (2006:378) om lägenhetsregister.

Ett nyfött barn som enligt 2 § ska folkbokföras, folkbokförs där modern är folkbokförd eller, om modern inte är folkbokförd, där fadern är folkbokförd. Den *kommun* där ett nyfött barn folkbokförs är hans eller hennes födelsehemort.

Undantag från första stycket finns i 14 och 16 §§.

En person ska folkbokföras på den fastighet och i den *församling* där han eller hon enligt 7 och 8–13 §§ är att anse som bosatt. Den *församling* där en person är folkbokförd är hans eller hennes folkbokföringsort.

En person som folkbokförs på en fastighet som innehåller flera bostadslägenheter ska folkbokföras också på lägenhet. Med bostadslägenhet avses lägenhet som är registrerad i lägenhetsregistret enligt lagen (2006:378) om lägenhetsregister.

Ett nyfött barn som enligt 2 § ska folkbokföras, folkbokförs där modern är folkbokförd eller, om modern inte är folkbokförd, där fadern är folkbokförd. Den *församling* där ett nyfött barn folkbokförs är hans eller hennes födelsehemort.

13 §

Kan en persons bosättning med tillämpning av 7–12 §§ hänföras till en *kommun* men inte till en viss fastighet inom denna, ska han eller hon anses bosatt i *kommunen*.

Kan en persons bosättning med tillämpning av 7–12 §§ hänföras till en *församling* men inte till en viss fastighet inom denna ska han eller hon anses bosatt i *församlingen*.

13a §

Kan en persons bosättning med tillämpning av 7–13 §§ inte hänföras till en *kommun* och ska personen inte avregistreras från folkbok-

Kan en persons bosättning med tillämpning av 7–13 §§ inte hänföras till en *församling* och ska personen inte avregistreras från folkbok-

föringen som utflyttad enligt 20 §, anses han eller hon sakna känd hemvist.

föringen som utflyttad enligt 20 §, anses han eller hon sakna känd hemvist.

14 §

Den som är utsänd för anställning på utländsk ort i svenska statens tjänst folkbokförs under denna tjänstgöring tillsammans med sin medföljande familj på den fastighet och i den *kommun* där den utsände senast var eller borde ha varit folkbokförd eller, om ändrade förhållanden föranleder det, endast i *kommunen*.

Den utsände får efter ansökan medges att tillsammans med sin medföljande familj folkbokföras på en fastighet i en *kommun* där den utsände eller någon annan i familjen disponerar en bostad.

Vad som sägs i 11 § ska tillämpas på medföljande barn som för skolgång vistas i utlandet på annan ort än den där den utsände är stationerad.

Den som är utsänd för anställning på utländsk ort i svenska statens tjänst folkbokförs under denna tjänstgöring tillsammans med sin medföljande familj på den fastighet och i den *församling* där den utsände senast var eller borde ha varit folkbokförd eller, om ändrade förhållanden föranleder det, endast i *församlingen*.

Den utsände får efter ansökan medges att tillsammans med sin medföljande familj folkbokföras på en fastighet i en *församling* där den utsände eller någon annan i familjen disponerar en bostad.

15 §

En vistelse för service och omvårdnad i en sådan bostad för äldre människor som avses i 5 kap. 5 § socialtjänstlagen (2001:453) i en annan *kommun* än den där personen var eller borde ha varit folkbokförd när han eller hon flyttade till den aktuella bostaden, ska inte anses leda till ändrad bosättning om vistelsen har beslutats av den *kommun där* han eller hon var eller borde ha varit folkbokförd. Om personen inte längre disponerar en bostad på den fastighet där han eller hon förut var eller borde ha varit folkbokförd, anses personen bosatt endast i *kommunen* eller, om ändrade förhållanden föranleder det, på en annan fastighet.

Första stycket ska även tillämpas på den som vistas i ett hem för äldre som drivs av någon annan än kommunen, om boendet med hänsyn till upplåtelseform och tillgång till vård kan anses motsvara vistelse som avses i första stycket.

En vistelse för service och omvårdnad i en sådan bostad för äldre människor som avses i 5 kap. 5 § socialtjänstlagen (2001:453) i en annan *församling* än den där personen var eller borde ha varit folkbokförd när han eller hon flyttade till den aktuella bostaden, ska inte anses leda till ändrad bosättning om vistelsen har beslutats av den *kommun inom vilken* han eller hon var eller borde ha varit folkbokförd. Om personen inte längre disponerar en bostad på den fastighet där han eller hon förut var eller borde ha varit folkbokförd, anses personen bosatt endast i *församlingen* eller, om ändrade förhållanden föranleder det, på en annan fastighet.

Ikraftträdande- och övergångsbestämmelserna

1. Denna lag träder i kraft *den 1 januari 2016 i fråga om 6, 13 och 15 §§*, den 1 juli 2013 i fråga om anmälningstiden i 26 § första stycket och 35 § första stycket och i övrigt den 1 januari 2014.

2. *Det som sägs om kommun i 13 a och 14 §§ ska till och med den 31 december 2015 i stället gälla församling.*

3. Bestämmelserna om anmälningstiden i 26 § första stycket i sin nya lydelse tillämpas även på inflyttningar som har skett före ikraftträdandet.

4. Äldre bestämmelser i 2 §, 6 § tredje stycket och 24 § gäller fortfarande för förhållanden som avser tid före ikraftträdandet.

1. Denna lag träder i kraft den 1 juli 2013 i fråga om anmälningstiden i 26 § första stycket och i övrigt den 1 januari 2014.

2. Bestämmelserna om anmälningstiden i 26 § första stycket i sin nya lydelse tillämpas även på inflyttningar som har skett före ikraftträdandet.

3. Äldre bestämmelser i 2 §, 6 § tredje stycket och 24 § gäller fortfarande för förhållanden som avser tid före ikraftträdandet.

BILAGA 4

Justitieutskottets yttrande 2012/13:JuU8y

Folkbokföringen i framtiden

Till skatteutskottet

Skatteutskottet beslutade den 25 april 2013 att ge justitieutskottet tillfälle att yttra sig över proposition 2012/13:120 Folkbokföringen i framtiden och motioner.

Justitieutskottet avgränsar sitt yttrande till frågor om skyddade personuppgifter (avsnitt 10) och motionerna 2012/13:Sk9 (V) yrkande 2 och 2012/13:Sk10 (S) yrkande 7.

Justitieutskottet delar den bedömning som regeringen har gjort när det gäller skyddade personuppgifter och föreslår att skatteutskottet avstyrker motionsyrkandena.

I yttrandet finns en avvikande mening (S, MP, V).

Utskottets överväganden

Bakgrund

Folkbokföringsutredningen föreslog i sitt slutbetänkande Folkbokföringen (SOU 2009:75) att det skulle införas en skyldighet för Skatteverket att i folkbokföringsdatabasen efter ansökan registrera en uppgift om att en enskild eller någon närstående till denne kan komma att utsättas för hot eller våld eller lida annat allvarligt men och därför har ett skyddsbehov. Utredningen föreslog också att en sekretessbestämmelse skulle införas som skulle gälla för uppgifter i både ärenden om uppgift om skyddsbehov och ärenden om kvarskrivning.

Folkbokföringsutredningen gjorde vidare bedömningen att alla myndigheter som tar emot uppgifter som omfattas av sekretessmarkeringar borde se över sina rutiner för hanteringen av dessa uppgifter och ta fram riktlinjer för sin hantering. Folkbokföringsutredningens bedömning överensstämde till stora delar med den bedömning som Stalkningsutredningen gjorde i sitt betänkande (SOU 2008:81).

Propositionen

Regeringen anför (s. 102 f.) att frågan om skyddet för personer som lever under hot om våld eller förföljelse är mycket angelägen för regeringen. Regeringen påpekar vidare att det med utgångspunkt i bl.a. Folkbokföringsutredningens förslag pågår ett arbete inom Regeringskansliet för att se över situationen för personer som riskerar att utsättas för brott och för att förstärka skyddet och rättssäkerheten för dessa personer. Av den anledningen bör förslaget att införa en uppgift om skyddsbehov och förslaget att förstärka sekretessen för uppgifter i ärenden om kvarskrivning övervägas vidare i ett annat sammanhang.

Regeringen konstaterar att Folkbokföringsutredningens bedömning att myndigheternas rutiner för hantering av sekretessmarkerade personuppgifter bör ses över vinner stöd även av remissinstansernas synpunkter. Regeringen anför vidare att det mot bakgrund av utredningens slutsatser finns all anledning för myndigheterna att se över sina rutiner samt att det kan finnas anledning för regeringen att återkomma till frågan om myndigheternas rutiner vid hantering av sekretesskyddade uppgifter.

Motionerna

I kommittémotion 2012/13:Sk10 av Leif Jakobsson m.fl. (S) yrkande 7 begär motionärerna att regeringen ska återkomma till riksdagen senast under våren 2014 med förslag om skyddet av personuppgifter i samhället.

Motionärerna anför bl.a. att den vilshenhet när det gäller regelverket som Folkbokföringsutredningen konstaterat är mycket oroande. Folkbokföringsutredningens iakttagelser och förslag bör därför leda till konkreta åtgärder.

I kommittémotion 2012/13:Sk9 av Jacob Johnson m.fl. (V) yrkande 2 begärs att regeringen skyndsamt återkommer till riksdagen med de förslag om skyddade personuppgifter som Folkbokföringsutredningen presenterade. Motionärerna anför att Folkbokföringsutredningen lämnade sitt förslag redan i september 2009 och att det därför är anmärkningsvärt att regeringen inte presenterar något förslag i frågan utan meddelar att man avser att återkomma senare.

Utskottets ställningstagande

Utskottet anser i likhet med regeringen att frågan om skyddet för personer som lever under hot om våld eller förföljelse är mycket angelägen. Justitiedepartementet har informerat utskottet om att det pågående arbete som nämns i propositionen – att se över situationen för personer som riskerar att utsättas för brott och förstärka skyddet och rättssäkerheten för dessa personer – beräknas vara färdigt inom kort. Någon anledning för riksdagen att i detta läge göra ett tillkännagivande till regeringen finns därför inte.

Utskottet ser mycket allvarligt på Folkbokföringsutredningens uppgifter om att det råder en stor vilshenhet bland myndigheter kring regelverket om sekretessmarkerade uppgifter. Utskottet kan i likhet med regeringen konstatera att remissinstanserna delar Folkbokföringsutredningens bedömning att det är myndigheternas rutiner för hantering av sekretessmarkerade personuppgifter som bör ses över. Som regeringen anför finns det all anledning för myndigheterna att se över sina rutiner. Utskottet utgår från att regeringen noga följer frågan om myndigheternas rutiner vid hantering av sekretesskyddade uppgifter och vid behov återkommer till den.

Sammanfattningsvis anser utskottet att skatteutskottet bör avstyrka motionerna 2012/13:Sk9 (V) yrkande 2 och 2012/13:Sk10 (S) yrkande 7.

Stockholm den 14 maj 2013

På justitieutskottets vägnar

Morgan Johansson

Följande ledamöter har deltagit i beslutet: Morgan Johansson (S), Johan Linander (C), Krister Hammarbergh (M), Ewa Thalén Finné (M), Kerstin Haglö (S), Anti Avsan (M), Christer Adelsbo (S), Elin Lundgren (S), Johan Pehrson (FP), Arhe Hamednaca (S), Caroline Szyber (KD), Richard Jomshof (SD), Lena Olsson (V), Carl-Oskar Bohlin (M), Mattias Jonsson (S), Pia Hallström (M) och Agneta Börjesson (MP).

Avvikande meningar

Skyddade personuppgifter (S, MP, V)

Morgan Johansson (S), Kerstin Haglö (S), Christer Adelsbo (S), Elin Lundgren (S), Arhe Hamednaca (S), Lena Olsson (V), Mattias Jonsson (S) och Agneta Börjesson (MP) anför:

Folkbokföringsutredningen föreslog i sitt slutbetänkande (SOU 2009:75) att det i vissa fall skulle införas en uppgift om skyddsbehov i folkbokföringsdatabasen. Utredningen föreslog också att sekretessen i ärenden om kvarskrivning skulle förstärkas. Dessutom konstaterade utredningen att det bland myndigheter råder stor vilsenhet kring regelverket. Utredningen ansåg att alla myndigheter som från folkbokföringsdatabasen tar emot uppgifter som omfattas av en sekretessmarkering borde se över sina rutiner för hanteringen av dessa uppgifter.

Enligt vår uppfattning är de förslag som Folkbokföringsutredningen lämnade mycket angelägna, särskilt för våldsutsatta kvinnor och barn. Vi är också mycket oroade över utredningens uppgifter om ”stor vilsenhet” bland myndigheter när det gäller regelverket. I detta perspektiv, och med beaktande av att utredningens förslag lämnades redan 2009, anser vi att det är anmärkningsvärt att regeringen inte i den nu aktuella propositionen lägger förslag om ett förstärkt skydd av personuppgifter.

Vi anser mot denna bakgrund att regeringen senast under våren 2014 bör återkomma till riksdagen med ett förslag om skyddet av personuppgifter i enlighet med vad vi nu anför. Detta bör skatteutskottet föreslå att riksdagen tillkännager för regeringen. Skatteutskottet bör därmed tillstyrka motionerna 2012/13:Sk9 (V) yrkande 2 och 2012/13:Sk10 (S) yrkande 7.